

Červen • Czerwiec 2026

Časopis Slezské církve evangelické a. v. • Ročník LXXIX

PŘÍTEL

PRZYJACIEL

**Vysvědčení
učedníka**

**Selhání učedníků
Boží milost
Polština**

2026

rok pastorače
a učednictví

Centrální velikonoční setkání

Český Těšín, 5. 4. 2026

Co najdete v tomto čísle

Świadectwo ucznia. <i>Janusz Kożusznik</i>	4
Jak byste oznámkovali naši církev... <i>Tomáš Tyrlik</i>	4
„Už jsme zase neprospěli, zas nám pišeš pět...“ <i>Miriam Szókeová</i>	7
Boží milost. <i>Daniela Niemczyková</i>	8
Učednictví ve světle modelů vůdcovství. <i>Vladislav Volný</i>	8
Příběh kamene. <i>Zbyšek Kaleta</i>	9
Něco o učednictví - následování Ježíše Krista. <i>Petr Unucka</i>	10
Zákaz stání. <i>Miroslav Sikora</i>	10
LWF Youth Peace Messengers... <i>Stanislav Moravec</i>	11
Polština. <i>Marek Říčan</i>	12
Bible w muzeum. <i>Szymon Broda</i>	14
Jubileusz biblioteki. <i>Szymon Broda</i>	14
Zemřel fotograf Vladislav Galgonek	15
Wiersze ks. Pawła Romana	16
Kwiaty czy owoc? <i>Paweł Roman</i>	16
Grom z jasnego nieba	17, 24
Zasedání Synodu SCEAV	18, 23
Nowy proboszcz w Drogomyślu	19
Strażnik śląskiej mowy i ewangelickiego dziedzictwa	19
Čas. <i>Daniela Niemczyková</i>	21
S Biblií na každý den a Heslo měsíce. <i>Vilém Szlauer</i>	21, 22
Prošcie. <i>Paweł Roman</i>	22

Červen • Czerwiec 2026

Cena jednotlivého čísla: 52 Kč
Roční předplatné: 564 Kč

Vedoucí redaktor

Mgr. Janusz Kożusznik

Zástupce redaktora

Mgr. Vlastimil Ciesar

Redakční rada

Mgr. Vladislav Volný, Th.D.
Milan Zielina, DiS.

Jazyková korektura

Mgr. Pavlína Volná
Mgr. Janusz Kożusznik

Grafická úprava a sazba

Ing. Jindřich Novák

Vydavatel

Slezská církev evangelická a. v.
Vychází každý měsíc

Adresa redakce a administrace

Redakce Přítel – Przyjaciela
Na Nivách 7, 737 01 Český Těšín
e-mail: pritel@sceav.cz
www.sceav.cz

Za obsah článků odpovídají autoři,
za obsah inzerátů zadavatelé.
Redakce si vyhrazuje právo
na zkrácení a úpravu textů.
ISSN 1214-1321

Świadek uczenia

Gdybyście chcieli przełożyć temat niniejszego numeru naszego czasopiśma na język polski, to brzmiałby on w powyższy sposób. Jednak zupełnie nie oddawałby sensu tego, co członkowie rady redakcyjnej mieli na myśli rozsyłając poszczególnym autorom swoje prośby o napisanie artykułu. To fajnie, że ks. Marek Ríčan napisał w swoim przyczynku o tym, jak uzupełniają się i ubogacają języki, których na przemian używamy w Kościele i w ogóle na naszym terenie. Bowiem dotyczy to także naszego tematu czerwcowego.

Czeskie brzmienie tytułu „Vysvědčení učenika” rozumiemy w *Roku opieki duszpasterskiej i uczniostwa* jednoznacznie: dokument, jaki na zakończenie semestru czy roku nauki otrzymują uczniowie w szkole, potraktowany został przenośnie w rozumieniu jakiegoś przedwakacyjnego podsumowania naszego uczniostwa w szkole Chrystusa, w naszym życiu chrześcijańskim, w codziennym kroczeniu za Panem. W języku polskim gdy mówimy o świadectwie ucznia, dziś rozumiemy pod nim jedynie to szkol-

ne. W archaiczny sposób używane bywa słowo „świadectwo” w rozumieniu relacji o jakimś wydarzeniu; najczęściej w ten sposób w kręgach używających specyficznej mowy kościelnej określa się zwiastowanie czy poselstwo mówiące o przemienionym życiu pod wpływem wiary i relacji z Chrystusem. W takim wypadku znaczenie owego wyrażenia „świadectwo ucznia” zostałoby rozszerzone na to, w jaki sposób słowem i czynem potwierdza ktoś oraz wyraża swoją wiarę. I tak możemy je również rozumieć, choć w niniejszym numerze pretekstem jest jednak mimo wszystko okoliczność zakończenia roku szkolnego właśnie z owym przeniesieniem jego roli i sensu do sfery życia z Bogiem, naszego naśladowania Zbawiciela czyli Chrystusowego uczniostwa. „Vysvědčení”, a nie „svědectví”. ☺

O ocenach dla naszego życia chrześcijańskiego pisze na następnych stronicach biskup Kościoła, kolejni autorzy skupiają się na tym, że dla chrześcijanina każda porażka stanowi okazję do Bożego przebaczenia i nowego początku. W końcu, skoro jesteśmy ciągle grzesznikami, problem z „przechodzeniem do następnej klasy” musi się tu pojawić – ale jakkolwiek byśmy na Bożym miejscu nie widzieli Profesora Hrbolka z filmu „Marečku, podejte mi pero”, w niezapomnianej interpretacji Františka Kovářika, z jego słynnym powiedzeniem: „Tak co s vámi, chlapče? Nu, nepotěšil jste mne. Ani já vás nepotěším” – Bóg przekracza nawet te nasze wyobrażenia o „dobrym profesorze” (przyjaciele aktora Kovářika mawiali o nim „święty człowiek” ze względu właśnie na jego charakter, dobroć i skromność). Bóg pociesza – bo tego jako uczniowie, którzy kolejny raz zawiedli, potrzebujemy, jeśli tylko uświadamiamy sobie, że „už jsme zase neprospěli, zas nám píšeš pět” (jak mówią słowa pieśni)... A w końcu znajdziemy dalej i świadectwo w tym drugim znaczeniu: o tym, jak Bóg działa przez swoje Słowo i łaskę pośród uczniów, w szkole, na lekcjach religii. A także przyczynek o uczniostwie w świetle współczesnych modeli przywództwa.

A zatem – zanim zakończymy „rok szkolny” i odłożymy tornistry, dajmy się poprowadzić przez czerwcowy temat. Miłej lektury i dobrych przemyśleń!

Wasz
Redaktor n

Jak byste

Prosba redakcyjnej rady k napisání článku na výše uvedené téma mě překvapila a udivila. Copak mi přísluší psát hodnocení a známkovat naši církev? Není to troufalé? Samozřejmě vím, že na oplátku byste každý mohl oznámkovat službu biskupa, církevní rady či pastorů. Ze své podstaty vím, že jakékoliv známkování má však svoje limity. Přece jen jsem nechtěl být nezdvořilý, a proto bych Vás rád pozval ke společnému přemýšlení nad tímto tématem.

Čas vysvědčení

Blíží se konec školního roku. Nastává čas rozdávát *vysvědčení*. Někteří žáci a studenti tuto chvíli očekávají s radostí, jiní naopak s obavami. Známky totiž často odhalí víc než jen znalosti. Vyjadřují také pílí, vytrvalost a ochotu namáhat se, učit se, ale odhalí rovněž zanedbání, lebdylost a mezery. Známky však nejsou cílem samy o sobě, ale mají motivovat a vést ke zlepšení.

Učte se...

Jako křesťané máme obrovskou výsadu. Známe a můžeme se učit od toho nejlepšího učitele a mistra Pána Ježíše, který řekl ... *učte se ode mne, neboť jsem tichý a pokorného srdce: a naleznete odpočinutí svým duším.* (Mt 11,29) On nás také jako své učedníky vyzývá, abychom učili druhé

Foto: Joanna Sikora-Kożusznik

oznámkovali naši církve

aneb „vysvědčení“ SCEAV?

lidi (nejen konfirmandy) ... *a učte je, aby zachovávali všechno, co jsem vám přikázal.* (Mt 28,20) A pak je zde i výzva apoštola Pavla k učení se navzájem: *Nechť ve vás přebývá slovo Kristovo v celém svém bohatství: se vši moudrostí se navzájem učte a napomínejte a s vděčností v srdci oslavujte Boha žalmy, chválami a zpěvem, jak vám dává Duch.* Zdrojem našeho učení se životu je Písmo svaté. Čerpáme z něj každý den? Přebývá v nás slovo Kristovo v celém bohatství?

Jaké vysvědčení by dostala naše církev? A ještě možná osobněji: Jaké vysvědčení by dostal můj život křesťana jako učenlíka Ježíše? Apoštol Pavel napsal: *Sami sebe se ptejte, zda skutku žijete z víry, sami sebe zkoumejte.*

Přemýšlel jsem, zda nacházíme v Bibli nějaké „hodnocení“ církve. A vtom mi přišla na mysl slova k sedmi maloasijských sborům či církvím, o nichž čteme v knize Zjevení. Pán církve však zde **nehodnotí sbory podle velikosti ani popularity, ale podle lásky, věrnosti a živého vztahu k němu a služby bližním.** Mnohé v těchto sborech chválí, ale také napomíná, vytýká. Ne proto, aby je ponížil, ale aby je probudil k obnově. A právě to by mělo být smyslem i našeho přemýšlení.

Připomeňme si některé situace a skutečnosti z Božího „hodnocení“, která máme v knize Zjevení (2-3). **Není možné se podrobně zabývat detaily a charakteristikami jednotlivých sborů.** Při čtení těchto dopisů sborům v Malé Asii získáváme Boží pohled na zápasy tehdejší církve. Zároveň slyšíme jasné impulsy k tomu, co mají sbory změnit a obnovit, aby nepropadly a nezanikly. Pán církve **VÍ** a zná nejlépe, o co usilují, v jaké situaci se nacházejí a co jsou jejich *silné i slabé stránky.*

O sboru v Efezu

Vím o tvých skutcích, o tvém úsilí i tvé vytrvalosti; ... máš vytrvalost a trpěl jsi pro mé jméno, a nepodlehls únavě. **Ale to mám proti tobě,** že už nemáš takovou lásku jako na počátku. Rozpomeň se, odkud jsi klesl, navrať se a jednej jako dřív.

O sboru ve Smyrně

Vím o tvém soužení a tvé chudobě, ale jsi bohat; neboj se toho, co máš vytrpět.

Buď věrný až na smrt, a dám ti vítězný věnec života.

O sboru v Pergamu

Vím, kde bydlíš: tam, kde je trůn sata-nův. Avšak pevně se držíš mého jména a nezapřel jsi víru ve mne. **Jen to mám proti tobě,** že u sebe máš zastánce učení Balaáмова. **Proto se obrať!**

O sboru v Thyatirech

Vím o tvých skutcích, lásce a víře, službě a vytrvalosti; vím, že tvých skutků je čím dál více. **Ale to mám proti tobě,** že trpíš ženu Jezabel, která se vydává za prorokyni a svým učením svádí moje služebníky ke smilstvu. Jenom se pevně držte toho, co máte, dokud nepřijdu.

O sboru v Sardách

Vím o tvých skutcích – podle jména jsi živ, ale jsi mrtev. **Probud' se a posilni to, co ještě zůstává a je už na vymření!** Neboť shledávám, že tvým skutkům mnoho chybí před Bohem; **rozpomeň se** tedy, jak jsi mé slovo přijal a slyšel, zachovávej je a **čiň pokání.** Nebudeš-li bdít, přijdu tak, jako přichází zloděj, a nebudeš vědět, v kterou hodinu na tebe přijdu.

O sboru ve Filadelfii

Vím o tvých skutcích. Hle, otevřel jsem před tebou dveře, a nikdo je nemůže zavřít. Neboť ačkoli máš nepatrnou moc, zachoval jsi mé slovo a mé jméno jsi nezapřel. Protože jsi zachoval mé slovo a vytrval, zachovám tě i já v hodině zkoušky, která přijde na celý svět a prověří obyvatele země.

O sboru v Laodikeji

Vím o tvých skutcích; nejsi studený ani horký. Kéž bys byl studený anebo horký! Ale že jsi vlažný, a nejsi horký ani studený, nesnesu tě v ústech. **Vždyť říkáš: Jsem bohat, mám všechno a nic už nepotřebuji! A nevíš, že jsi ubohý, bledý a nužný, slepý a nahý.** Radím ti, abys u mne nakoupil zlata ohněm přečištěného, a tak zbohatl; a bílý šat, aby ses oblékl a nebylo vidět tvou nahotu; a mast k potření očí, abys prohlédl. **Já kárám a trestám ty, které miluji; vzpamatuj se tedy a čiň pokání.**

Na základě těchto Ježíšových slov „hodnocení“ sborů, maloasijských církví, mů-

žeme „hodnotit“ i naše sbory. Pán církve nejlépe ví... **Ale on nehodnotí programy či aktivity církve, ale vztah – život,** který se projevuje, nebo neprojevuje láskou.

A proto je důrazně, ale s láskou nabádá k návratu, obratu, ke změně, k pokání. V Boží škole je však jedna nádherná skutečnost. Pán Ježíš není přísný učitel, který rozdává známky. On je především také náš Pán a Spasitel, který pomáhá slabým, zvedá unavené a každému dává novou šanci jít dál a následovat jej.

Když přemýšlíme o „vysvědčení“ církve, možná si můžeme představit několik „předmětů“, které vycházejí z Ježíšových slov a jeho života. A na základě těchto skutečností se smíme také podívat sami na sebe.

1. Lásky k Bohu

Miluj Hospodina, Boha svého, celým svým srdcem, celou svou duší a celou svou myslí. (Mt 22,37) Jak jsme na tom jako sbory i jednotlivci s láskou k Pánu, vroucí modlitbou, uctíváním, prostě s osobním vztahem k Pánu? Jsme naplněni láskou a velikou vděčností k Pánu? Anebo je naše srdce vlažné? Máme v srdci touhu po studiu Božího slova, modlitbě? **Není to jen o účasti na bohoslužbě, jde o skutečnou hloubku vztahu s Kristem?** Nejde tady o dokonalost, ale opravdovost! A tak si položíme otázku – jsem jen „návštěvníkem“ církve, nebo skutečně učenlíkem? Roste ve mně Kristus a láska k němu? Nezaznělo by i nám slovo Pána církve – **ale to mám proti tobě,** že už nemáš takovou lásku jako na počátku?

2. Lásky k lidem

„Podle toho všichni poznají, že jste moji učenlíci, budete-li mít lásku jedni k druhým.“ (J 13, 35) Ruku na srdce – o lásce umíme hodně mluvit, ale často ji málo žijeme. Je dnes láska *poznávacím znamením* nás křesťanů? Jak nás vnímá naše okolí? Dokážeme tak milovat své bližní, bratry a sestry? Umíme přijímat druhé, naslouchat, odpouštět? Jsou naše sbory, společenství místem bezpodmínečného přijetí, bezpečí? *Proto přijímejte jeden druhého, tak jako Kristus k slávě Boží přijal vás.* (Ř 15,7) Jak se projevuje naše vzájemná láska? Možná jsme někdy přísní sami k sobě – a přitom zapomínáme

na odpouštějící a znovu přijímající Kristovu milost. A tak si položíme otázku – je v našich sborech *viditelná Kristova láska*? Ví naše okolí o našich skutcích, lásce, víře, službě a vytrvalosti? Podle čeho nás poznávají?

3. Učednictví

Apoštol svému synu ve víře Timoteovi napsal: „*A co jsi ode mne slyšel před mnoha svědky, svěť to věrným lidem, kteří budou schopni učit zase jiné.* (2Tm 2,2) V těchto slovech je obsažen jeden z klíčových principů křesťanského života – princip učednictví, který potřebujeme znovu objevovat v církvi v současné době a tvořivě ho rozvíjet k budování a růstu našich sborů. Učednictví je celoživotní proces následování po vzoru Ježíše Krista. Základem je hluboký osobní vztah s učitelem. Takovými učiteli jsou pro nás rodiče, starší ve víře, pastoři, služebníci v církvi a ti, kteří usilují o předávání znalostí Písma do reálného života. Cílem učednictví je, aby se učedník, žák sám stal učitelem, který bude schopen vést a formovat další generaci. Letošní *Rok pastorače a učednictví* nás k tomu zve a vybízí. Kéž bychom mohli v našich sborech i tento „předmět“ posunout správným směrem! V církvi přece nejde jen o programy, akce a výkon, ale o lidi, kteří spolu sdílejí život, nesou břemena jeden druhého a dokážou spolu mluvit i o svých zápasech víry bez strachu z odsouzení.

Učednictví není jen program – je to především vztah, sdílení života. Církvev není jen shromáždění, *každonedělní škola*, ale *škola každodenního následování Pána Ježíše Krista*. A tak si položíme otázku – je někdo, koho doprovázím na cestě víry? A vede někdo mě nebo nechám se vést? Umím druhé povzbuzovat k následování Pána Ježíše?

4. Služba a odpočinek

Syn člověka nepřišel, aby si dal sloužit, ale aby sloužil. (Mt 20, 28) *Kdo mně slouží, dojde cti od Otce.* (J 12,26) Jsme církví, která slouží nejen uvnitř, ale i navenek? Služba je často nenápadná, ale právě v ní se formuje charakter učedníka. Na tomto základě nás bude jednou, při „závěrečné zkoušce“ hodnotit Pán. Jak jsi žil, sloužil? Co jsi dělal pro záchranu druhých od věčné smrti? Žil jsi pro sebe a svoje sobectví, pohodlí, nebo jsi sloužil Bohu?

Jsme církví, jejíž motto zní: **OBDAŘENÍ VÍROU – POVOLÁNÍ KE SLUŽBĚ.** Věříme a vyznáváme, že každý věřící dostává dar víry a Boží milosti nezaslouženě. Z vděčnosti za tento dar pak přirozeně

vyplývá touha a povolání sloužit druhým, pomáhat potřebným a šířit evangelium. Jsem nesmírně vděčný za mnohé lidi v našich sborech, kteří slouží obětavě, nezištně a s láskou a jsou velkým požehnáním pro růst a budování našich sborů. To je pro mě znamením velké naděje a radosti. Ale možná někdy neumíme pozvat druhé do další konkrétní služby, neumíme motivovat, povzbudit další, kteří stojí opodál. Někdo řekl: **sejít se ve sboru je začátek, zpívat spolu je pokrok a sloužit spolu je radost a požehnání.**

Nejsme někdy jako vedení sboru i jako společenství přetížení množstvím aktivit, které ve výsledku berou lidem více sil, než kolik jim dávají? Pečujeme nějak o ty, kteří aktivity táhnou? Učíme lidi také vědomě v našem sboru rytmu odpočinku, ticha a sabatu, nebo jen mluvíme o službě a aktivitě? Jsme v tom příkladem? *Všechno má určenou chvíli a veškeré dění pod nebem svůj čas* (Kz 3,1)

5. Svědectví – misie a evangelizace

Pán Ježíš před svým odchodem k nebeskému Otci svým učedníkům svěřuje důležité poslání, které je aktuální dodnes. A také je k tomu uschopňuje skrze Ducha svatého. „*...dostanete sílu Ducha svatého, který na vás sestoupí, a budete mi svědky v Jeruzalémě a v celém Judsku, Samařsku a až na sám konec země.*“ (Sk 1,8) Svědek je ten, kdo něco zažil a chce o této hluboké zkušenosti hovořit s druhými. A z toho čerpá misie a evangelizace. Máme být součástí MISIO DEI – Boží misie v tomto světě. Možná umíme nazpaměť mnohé biblické verše, ale to je málo platné, pokud přitom neumíme v praktickém životě vydat svědectví o Božím milostivém doteku a proměně našeho srdce. Nedokážeme odpustit nebo prosit za odpuštění. Živíme křivdy a zranění druhých. V tom máme jako křesťané stále velké rezervy. Někdy dokonce totálně propadáme. Máme ústa plná slov, ale nedokážeme základní biblické principy a hodnoty žít v praxi. Jaké je naše svědectví tomuto světu? Přinášíme lidem kolem nás naději v Kristu? Má naše víra vliv na naše okolí – práci, školu, rodinu? Lidé dnes mnohdy nechtou Bibli, ale čtou náš život, pozorují nás křesťany. Bude to pro ně inspirací, aby se nás zeptali, že by rádi poznali toho, kterému důvěřujeme a následujeme?

Vysvědčení SCEAV – prospěla/neprospěla...?!

Církvev tvoříme každý z nás. Na rozdíl od školního vysvědčení máme jednu obrovskou výhodu. **Bůh nás nehodnotí pro-**

to, aby nás odsoudil nebo nechal „propadnout“, ale aby nás proměnil. On zná náš „prospěch/neprospěch“ – a přesto to s námi nevzdává, miluje nás! A právě jeho milost je tím, co nás posouvá dál. Ani učedníci, které se Ježíš povolal, nebyli ideální. Přesto si je vybral a trpělivě je formoval. Důležitá je naše ochota učit se vytrvale dál!

Položme si tedy otázku: **Co by na vysvědčení naší církve, vysvědčení učedníka chtěl Pán změnit v příštím období?** Možná to nebude velká změna nebo revoluce, ale malý krok: věrnost ve studiu Bible, horlivost v modlitbě, ochota někoho vyslechnout, rozhodnutí odpustit, odvahy sdílet víru. Možná bychom sami sobě i naší církvi někdy dali „ne-dost-statečnou“, ale Boží milost nám stále otevírá možnost nového začátku.

A tak kéž naše „vysvědčení“ není jen hodnocením minulosti, ale hlavně povzbuzením k růstu do budoucnosti. Mou modlitbou a přáním i do tohoto roku 2026 pro naši církev jsou slova Bible: *Kéž rostete (rostete) v milosti a v poznání našeho Pána a Spasitele Ježíše.* (2P 3,18) *A tak usilujme o to, co slouží pokoji a společnému růstu.* (Ř 14,19) Kéž naše církvev není známá pouze svou reformační tradicí, ale také především živou vírou, láskou, službou a odvahou následovat Krista i v současné době! Jistě není dokonalá, ale má naději. Naději, že náš učitel nás bude vyučovat svému Slovu, povede nás dál a dovede do cíle. **A to nejlepší vysvědčení teprve přijde!**

Tomáš Tyrlík
biskup

„Už jsme zase neprospěli, zas nám píšeš pět,“ aneb selhání učedníků

Píseň „Už jsme zase neprospěli“, Ivana Kultová / Bohumír Toušek, zpěvník *Nové písně II*, Církev bratrská 1984, č. 29.

Přiznám se, že jsem tuto písničku neznala, a tak jsem si její slova musela vyhledat. Téma nesložení zkoušky a selhání mi však není vzdálené a také jsem ho nejednou zažila. Dnes jsem k tomuto tématu zaslechla ve vlaku krátký dialog: „Jak se máte, holky?“ „Ale, byla jsem se spolužačkou na zkoušce a neudělaly jsme to.“ Odpověď kamarádky zněla: „Vždyť slovo zkouška je ze slova zkusit, takže jste to zkusily. A příště to bude lepší.“

Tak si mnoho studentů v tomto období připomíná, že lidská hodnota nestojí na tom, zda jsme zrovna uspěli.

Své zklamání prožívali učedníci s Ježíšem. Když selhali, Bůh jim neřekl: *Jsi odepsaný*. Křesťanská zvěst je postavena na tom, že lidské selhání nemá poslední slovo. Boží milost je větší než jakákoliv lidská „pětka“.

Výraznou biblickou paralelou k tématu věty v písni najdeme v postavě apoštola Petra. Byl to **učedník, který „zaspal“ i „neprospěl“**. V Getsemanské zahradě, v nejtěžší chvíli Ježíšova života, Petr

Boha přesně takto: jako přísného kontrolora, policajta, který jen čeká na naši chybu.

moment. Církev nebyla a není spolkem bezchybných „jedničkářů“, ale společenstvím lidí, kteří vědí o své slabosti. Když učedníci ve strachu po Ježíšově ukřižování seděli zavření, byli v tom společně – všichni selhali, všichni opustili svého Mistra. Ale právě do tohoto společného selhání mezi ně přichází vzkříšený Ježíš s pozdravem: „Pokoj vám.“

Mám představu, že když křesťanská mládež zpívala tuto píseň u táboráku, pod vrstvou humoru a nadsázky podvědomě prožívala významný moment: Přiznání vlastní nedokonalosti v kruhu přátel a také vědomí, že žádný pád není definitivní. Přesně tak to uchopily i ony kamarádky ve vlaku, když uznaly, že po neudělané zkoušce se „zvednou“ a půjdou to zkusit znovu. Pro křesťana je každé selhání prostorem pro Boží odpuštění a nový začátek. Do které oblasti našeho života, jež má tendenci k selhání, pozveme Ježíše s jeho pokojem v tomto období?

Miriam Szókeová
pastor

**Mistr neboli učitel ve škole je autorita,
která dává tresty, křičí a píše pětky.
Člověk má často tendenci vnímat Boha
přesně takto: jako přísného kontrolora,
policajta, který jen čeká na naši chybu.**

a ostatní učedníci doslova zaspali. O pár hodin později Petr Ježíše třikrát zapřel. Z pohledu věrnosti učedníka to bylo absolutní selhání – čistá „pětka“.

Když si Petr uvědomil, co udělal, „hořce se rozplakal“. Ježíš po svém vzkříšení Petra netrestá, ale třikrát se ho ptá: „Miluješ mě?“ A vrací mu jeho poslání. Pětka je smazána.

Mistr neboli učitel ve škole je autorita, která dává tresty, křičí a píše pětky. Člověk má často tendenci vnímat

Ježíš je v evangeliích také nazýván „Mistrem“ (učitelem), ale jeho přístup je jiný, úplně opačný. On není ten, kdo se raduje z našich chyb nebo nás na nich chce „nachytat“. Naopak, Ježíš jako Mistr investuje do svých učedníků, přestože ví, jak často budou chybovat a padat.

Za povšimnutí stojí, že v písni se nepřepíná v jednotném čísle („já jsem neprospěl“), ale v množném („už jsme zase neprospěli“). Selhání je zde sdílené celou skupinou. V církvi je toto klíčový

Boží milost

Výuku náboženství na školách mám zařazenou v šuplíku s nápisem „VELKÁ BOŽÍ MILOST“ a připomínám si to pokaždé, když zmáčknu zvonek u školních dveří a čekám, že mi někdo otevře, abych mohla vejít dovnitř. Každé úterý se z jednoho sluchátka ozývá milý ženský hlas: „Dobrý den, otevírám, pojdte dál.“ A já mohu, mohu jít dál, mohu nést tu (čím dál těžší ☺) tašku, mohu čekat na chodbě na děti, až jim skončí vyučování, mohu s nimi jít do „naší“ třídy, mohu jim vyprávět další příběh z Bible a mohu jim každý týden ukazovat, jak dobrý je Bůh a jak moc je má rád. Boží milost? Zcela určitě. Jednu skupinku tvoří pět dětí. Čtyři z nich nemají věřící rodiče, přesto svým dětem nebrání na náboženství chodit. Maminka jednoho chlapce je přesvědčena, že Bůh neexistuje, protože je na světě tolik zla. Druhá maminka vyzvala svoji dcerku, aby se u štedrovečerní večeře modlila modlitbu „Otče náš“, když ji tak dobře (nejspíš jediná z rodiny) zná. Další dítě mě dokáže překvapit svými neobvyklými otázkami, je vidět, že přemýšlí nad tím, co povídám. Čtvrté děvčátko mě na chodbě nikdy nezapomene obejmout. A pak neskutečný nadšenec, pořád vysmátý třeták, chlapec věřících rodičů, který, i přestože příběhy zná, dokáže poslouchat, přemýšlet, soutěžit a ostatním dětem nabízet své přátelství. Chybí nám akorát Žofinka ze čtvrté třídy. V září se sice přihlásila, ale po dvou týdnech zjistila, že ve stejnou dobu je i sportovní kroužek. Tak Žofi chodí sportovat... ale na chodbě se vidáme a nejde na ni zapomenout. Věřím, že Pán Bůh dává milost.

A pak další a další děti... každé má svoje místo v mém srdci. Nejde je nemilovat, každé je jiné, vzácné a jedinečné. Některé děti se s láskou a trpělivostí věnují svým hledajícím kamarádům, některé se s chutí zapojí do biblické soutěže Jonáš a po celý školní rok studují doma jednu biblickou knihu. Některé děti dokážou své prarodiče překvapit, jak krásně umí nazpaměť Žalm 23. Jsem vděčná za děti, které přicházejí s nesmělou otázkou „mohu tady s vámi být“, protože je pozval jejich kamarád. Některým dětem se občas na náboženství nechce, poznám to na jejich tvářích, když je vidím na chodbě. Jenže... vždycky v životě děláme jenom to, co se nám chce? Minulý týden jsem si v družině mimo jiné vyzvedla dvě plačící děti. Zrovna se kvůli něčemu pohádaly

a paní družinářka je vyprovodila se slovy: „Jen běžte, ať se na náboženství naučíte, jak se máte k sobě chovat.“ Ve třídě si každé dítě sedlo do jednoho rohu, čím jak nejdál od sebe. Pozvala jsem je blíž, ať dobře vidí na obrázky, ale oba tvrdili, že vidí dobře. Jenže příběh byl příliš zajímavý a pak jsem už jen koukala, jak chlapec podává děvčátku ruku na usmířenou. Boží milost? Zcela určitě.

A co děti ve školce? Ony také dokážou pochopit, že je má Pán Bůh rád, že stvořil stromy a zvířátka, že děláme špatné věci a Ježíš za nás zemřel na kříži. Jed-

nou jsem se dětí ptala, k čemu máme ruce, nohy, oči, uši, pusy, ... pohotově odpovídaly jedno přes druhé. Když jsem se zeptala, k čemu máme srdce, na chvíli zavládlo ticho. Potom ale jedna holčička odpověděla „abychom se měli rádi“. Ano, přesně tak, abychom měli rádi Pána Boha a sebe navzájem, proto nám Pán Bůh srdce dal. Řekněte sami, má to smysl učit děti poznávat Pána Boha? Já odpovídám jednoznačné ano.

Děkuji ti, Pane Ježíši, za další školní rok, který se blíží ke svému konci. Děkuji za děti, které jsi nám svěřil, děkuji, že ještě můžeme chodit do škol a učit děti o tobě. Děkuji za tvoji velikou milost.

Daniela Niemczyková

Učednictví ve světle modelů vůdcovství

Již téměř šest měsíců se v naší církvi věnujeme pastoračnímu učednictví. Obě tyto oblasti úzce souvisí s problematikou vedení, vůdcovství, anglicky leadershipu. V následujícím příspěvku bych rád nastínil, nakolik se oba přístupy doplňují, respektive liší.

Udržitelné trendy v kultuře vedení

Úspěšný lídr byl tradičně vykreslován jako dominantní a charismatický jedinec, který uplatňuje kontrolu nebo moc.

Ačkoli se s autoritářskými způsoby řízení stále setkáváme, a to nejen ve státních podnicích a korporacích, ale i v neziskových organizacích a církvích, nejedná se o modely dlouhodobě přínosné ani udržitelné. Klimatu na pracovišti mnohem více svědčí kultura vedení a spolupráce, která si všímá jednotlivce, napomáhá k jeho rozvoji, klade důraz na etické chování, docenuje význam empatie a dává prostor naslouchání. Do popředí se právem dostávají přístupy, které interpretují

vůdcovství jako formativní proces, jehož smyslem je rozvíjet společnou identitu skupiny. Ukazuje se, že neefektivnějšími lídry jsou ti, kteří: upřednostňují organizaci a její členy před svými vlastními zájmy; podporují učení a sdílení informací; využívají talenty všech členů týmu, a především budují důvěru.

Klíčové rysy křesťanského vůdcovství

Nevycházím z údivu, že s výše uvedenými charakteristikami se setkáváme v kultuře vedení církevních sborů, kterou v novozákonní době rozvíjel apoštol Pavel. Vůdcovství apoštola Pavla se nevyčerpávalo v řízení druhých, nýbrž se vtělovalo do trpělivého doprovázení lidí, kteří měli objevit svou křesťanskou identitu, plynoucí ze skutečnosti, že „patří Kristu“. Nejednalo se o nějakou teologickou abstrakci, nýbrž o zcela praktický rámec života, vztahů a rozhodování. Křesťanské vůdcovství, inspirováno apoštolem Pavlem, charakterizují následující základní kameny: je formativní, tzn. zabývá se utvářením člověka; klade důraz na vztahy; je ochotné nést náklady služby. Křesťanské vůdcovství se nelegitimizuje silou, nýbrž věrností, otevřeností a zakotveností v Kristu.

Napětí jako doprovodný jev vůdcovství

Pavlovo vedení se neodehrávalo v ideálních podmínkách. Naopak vznikalo v konfliktu s vůdci, kteří kladli důraz na výřečnost a sebeprosazení. Apoštol byl obdivuhodně svobodný od lidského uznání. Zachoval si odvahu být nepochopen. Dokázal ustát napětí, ačkoli byl mnohými nepochopen a některými dokonce zesměšněn. Identita Kristova služebníka pro něj znamenala více než popularita korintského řečníka. Pavel nepopíral své slabosti (fyzické či sociální), ale naopak je přijal. Tvrdil, že právě v lidské slabosti se nejvíce projevuje Boží moc. Motiv *mo-ci-ve-slabosti* je poznávací znamení apoštolovy strategie vedení.

Zneužití duchovní autority

Presvědčivá vize a strhující osobnost lídra jsou velkým obdarováním. Zároveň mohou vytvořit živnou půdu pro sílící kult osobnosti charismatického lídra, který se může prezentovat jako „služebník Boží“, což mu dává auru nedotknutelnosti. V takovém nastavení je zpochybnění jeho rozhodnutí interpretováno jako útok na realizaci Boží vize. Vůdcovství postavené na vnějším dojmu je v rozporu s „teologií kříže“, která vnímá slabost jako prostor pro Boží působení. Dokonce i tčnost pokory může být zneužita, zvláště nejedná-

li se o vnitřní postoj srdce, ale nástroj ovlivnění a získání sympatií. Pravá pokora musí být „kristocentrická“, jinými slovy: vycházet z lídrova vnitřního zakotvení v Kristu, nikoliv z touhy být vnímán jako „dobrý šéf“.

13. komnata lídrů

Pavlovo pojetí vedení se lišilo od modelů, které převládaly v jeho době. Ani dnešní modely nelze s jeho pojetím zcela harmonizovat. Apoštol nově interpretoval sociální koncepty slabosti a ponížení jako žádoucí vůdcovské kvality a učinil z nich pilíře svého přístupu k vedení. Záměrně se rozhodl modelovat svou službu podle slabého, poníženého a trpícího příkladu Ježíše, což bylo a zůstává v napětí vůči

běžně přijímanému chápání efektivního vedení. Současné teorie vedení očekávají od vůdců tvrdou práci, emocionální vnímavost, aktivní naslouchání a oceňování úspěchů. Utrpení, ponížení a bolest však nepředstavují očekávání, která by byla v současné literatuře o vedení zmiňována. Stejně tak krajní sebeobětování, které Pavel ve svém přístupu prosazuje, je pro současné teorie cizím pojmem. Zdá se, že strategie vůdcovství teprve čekají na aha-moment, v němž objeví například paradox slabosti, který je cestou k moci, nebo paradox utrpení, který je cestou k životu, ale zejména paradox smrti, který je cestou ke vzkříšení.

Vladislav Volný
senior Ostravsko-karvinského seniorátu

Příběh kamene

Procházím centrem Olomouce a narazím na výstavu. Vstoupím. Už proto, že mě osloví lehce provokativní název *Příběh kamene*. Jaký příběh mohou kameny vyprávět? Vskutku, kameny dokážou mluvit. Nejen ty biblické, které nabydou schopnost volat k pokání, zatímco my budeme mlčet. Čím nás mohou oslovit? Předně svou nesmírnou krásou. Skrývá ji v sobě i běžný pískovec či obyčejná opuka. A co teprve kameny, které umělec použije pro své dílo, kameny, z nichž architekt a stavitel vytvoří třeba některou kamennou krásku Olomouce.

Každý kámen v sobě nese příběh. Pamatuji si na svůj úžas, když jsem stanul před velkým blokem pararuly někde na Tišnovsku. Chodil jsem kolem něj a zíral. Často mi ale stačí málo a uhraje mi obyčejný „šutrák“ na chodníku. Byť po pravdě řečeno, nic jako „obyčejný kámen“ v mém světě neexistuje.

Brázdím republiku a nedokážu se nekochat. Když se mi otevře krajina vyhaslých středočeských sopek anebo scénérie labských pískovců. Ať se vydáte kterýmkoli směrem, vždy narazíte na kamennou parádu. Třeba sedimenty Broumovských skal, Adršpachu anebo Teplických skal. Člověku jhne srdce při pohledu na ty kamenné skvosty. Z přetlaku nadšení vyběhnu na Hvězdu anebo Ostaš. Obvykle vyrazím v polobotkách a obleku, takže vy-padám trochu kuriózně. Ale někdy zbývá do západu slunce málo času a nechci zůstat ve skalách po setmění, takže proč se zabývat převlékáním a významnými pohledy sportovně oděných turistů.

Když se pak zastavím v Brně, na Špilberku vidím výchoz vyvěrliny (brněnský diabas). V dálce svítí bílé skály Pálavy, které jsou tvořeny vápenci, vzniklými ze schránek živočichů. Kolikrát jen jsem ji prolezl. Každý kámen má svůj nesmírně zajímavý rodokmen.

Na Lounsku jsem objevil skálu sedimentů, do níž kdysi páčila své žhavé projektily nedaleká sopka. Tomu parádnímu úkazu se říká Kamenná slunce. Nádhera!

Jsem vlastně hluboce vděčný člověku, který na mě poslal anonymní dopis do školy s informací o mém hudebním angažmá v kostele. Nevystudoval jsem pak sice to, co jsem původně chtěl, ale dostal jsem se k práci s kameny a postupně získal nový koníček a také lásku ke kamenům na celý život. Díky tomu se raduji z každého šutráku.

Přál bych si úžasný příběh kamene předat svým potomkům. Dcery už asi nenadchnu, ale starší vnuci dostali svá osobní geologická kladívka. Absolvovali jsme spolu první výpravy za příběhem kamene. Prozatím jsme prozkoumali pouze pyrity na ostravských haldách, ale snad brzy najdeme další kousky do naší společné sbírky hornin a minerálů.

O čem vypráví kámen? Každý kámen vypráví příběh o sobě. O svém vzniku i proměnách. Vypráví ale také příběh o láskyplném Stvořiteli. Příběh každého kamene je svědectvím o něm. A třeba si vybavíme základní „vyvolený a vzácný“ Kámen našeho života, jímž je náš Spasitel.

Zbyšek Kaleta, pastor

Něco o učednictví - následování Ježíše Krista

Foto: Joanna Sikora-Kożusznik

Svět i mnozí křesťané si váží svých aktivit a aktivních lidí. Mají pro to dobré důvody. Písmo svaté i Duch Boží ale ukazují na překvapivou věc. Moc – Boží moc, kterou Kristovi učedníci potřebují a která se propojuje v lidech, je v tom, co je neviditelné, co se neprezentuje a neprosazuje vlastní či společnou aktivitou. To je pro Boha velmi vzácné! Zcela jistě je to proto, že to naplňuje Boží záměry s lidmi v tomto světě i Božími záměry s křesťanskou církví a zvěstí evangelia. Je proto překvapením, že mnozí aktivní křesťané nepoukazují na níže uvedené věci, ale nahrazují je svým konceptem *pravé zbožnosti a učednictví*.

Neviditelné a skryté

- **Boží království**
„Království Boží nepřichází tak, abyste to mohli vypožorovat; ani se nedá říci: ‚Hle, je tu‘ nebo ‚je tam‘! Vždyť království Boží je mezi vámi!“ (L 17,20-21)
- **Život s Kristem**
„Zemřeli jste a váš život je skryt spolu s Kristem v Bohu. Ale až se ukáže Kristus, váš život, tehdy i vy se s ním ukážete v slávě.“ (Ko 3,3-4)
- **Srdce člověka**
„... to, co je skryto v srdci a co je nepomíjitelné: tichý a pokojný duch; to je před Bohem převzácné.“ (1P 3,4)

V kontaktu s křesťany se můžeme setkat se dvěma typy života, můžeme je popsat následovně:

Jsem důležitý – vidíme vládu člověka (jeho já a přirozenost).

Člověk svým životem vytváří slávu. K naší slávě nám pomáhá práce (služba) a různé zážitky. Ty nám přinášejí důležitou radost a aktivitu; viditelný znak našeho „království.“ Tímto typem života získáváme vše, čemu říkáme velké věci našeho života, ale nepoznáváme pravý význam a moc toho, co je skryté.

Důležitý je Pán a Král – vidíme vládu Božího Ducha (Kristova přirozenost).

Člověk se nechá vést Bohem do dokonalé jednoty s Kristem – zjevuje Boží slávu. Díky ní pak prožívá plnou radost a pokoj. Není to radost z úsilí a aktivity, ale z života, který je skrytý spolu s Kristem v Bohu! Tímto životem sice ztrácí vše, čemu říkáme velké věci našeho života, ale žije mocí Boží království; je učedníkem Ježíše Krista.

Tichost; pokora; nicotnost – stav nulové hodnoty, významu a důležitosti vlastní osoby; pokojný život... působí na prostředí plné aktivit a lidského úsilí jako z jiného světa. Dráždí lidi podobně, jako naše oči dráždí zářivé světlo; nemohou ho snést.

Pro mnohé věřící není jednoduché porozumět Božímu království, Boží moci a Boží slávě, jsou to témata různých teologických názorů. Pro všechny věřící, kteří jsou ve svém společenství (sboru) aktivní, by „neviditelné a skryté“ nemělo být neznámé. Boží děti mají jedinečnou výsadu! Všem lidem mohou zjevovat Boží milost, Boží království, Boží moc a Boží slávu.

Petr Unucka

Zákaz stání

Rodíme se s prázdnou a žízni v srdci a snažíme se tuto žízeň utišit už od ráje. Nedaří se nám to. Až do doby, kdy z milosti pochopíme, že v tom nám může pomoci pouze Bůh. Pak se zrodí v našem srdci opravdová touha po Bohu „Po Bohu žízním, po živém Bohu.“ Pokud Bůh vidí, že naše touha je opravdová, prožijeme milost znovuzrození. Poprvé se naše duše napije vody živé, velká, dosud nepoznaná radost a láska k Bohu zaplaví naše nitro.

A co následuje pak? Přijetí do Boží rodiny není konečný cíl. Boží Duch nás vede k neustálému růstu jednotlivce i sboru ve víře, lásce a poznání. K dokonalosti pro věčnost: „Buďte dokonalí...“ „Kdo je v Kristu, je nově stvořen. Co je staré, pominulo, hle, všechno je nové.“

Musíme se naučit, že Bůh ze starého života nepřijímá vůbec nic. Když se narodíme, Duch svatý v nás začne postupně formovat nové stvoření a jednou přijde doba, že z našeho starého života nezbude už vůbec nic.

Vyvarujte se ve svém životě ohlížet zpět. Jestliže jste položili ruku na pluh, není kam se ohlížet. Ovšem vyjadřovat nový život z Boha na veřejnosti, v rodině, ve sboru i sobě samému není snadné. Proto někteří z nás raději zůstávají stát na prahu nového života. Hluboký pocit vnitřní prázdnosti ve světě doporučují odborníci zaplnit různými zálibami. Radí zaměřit se na partnerský vztah nebo osobní rozvoj. I když se to někomu podaří, z praktického života víme, že ani svatba není konec pohádky.

Sportovci při dosažení zisku medaile nezahálejí a pokračují v tréninku, umělci po výstavě v galériích pokračují ve svém díle a vědci po svém ocenění zkoumají dále. A co Kristovi učedníci? K čemu jsme povoláni? Náš Spasitel si přeje po novém narození pokračování nového života a to je naše posvěcení: „Neboť toto je vůle Boží, vaše posvěcení...“ Obsahem posvěceného života je duchovní růst věřícího člověka.

Z Písma víme, že je dvojí význam posvěcení

1. Z Boží strany: Kristus posvěcuje svůj lid svou vlastní krví. Otec posvěcuje věřící slovem pravdy.

2. Z naší strany: Usilujte o svatost, bez níž nikdo nespatří Pána.

a) každodenní spojení modlitbou (Ef 6,18; Ko 4,2; 1Te 5,17)

b) každodenní syčení Písmem (Žd 4,12; 2Tm 3,16)

c) každodenní úcta a služba Pánu (Ko 1,10)

Když někdo nepokračuje, je to divné. Nabízejí se dvě možnosti:

A - znovuzrození neproběhlo, cítil jen nadšení v srdci, myslel si, že to je přijetí od Boha. Jenže žádná změna neproběhla, musí trochu hrát na estéta, na dobrosrdečného křesťana. Jenže Ježíšovou přirozenost nejde napodobit: buď ji máte, nebo ne.

B - anebo někdo nechce být viditelným svědkem Pána Ježíše, bojí se jako sluha, který ukrývá svou jedinou hřivnu: „Pane, tu je tvoje hřivna, měl jsem ji schovanou v šátku...“ Stačí mu jediné poznání Spasitele, utišení žízně ve své duši, je spokojený. Jak se pozná, že věřící člověk neroste? Vyzvěte ho ke svědectví. On nádherně popíše, jak ho Ježíš Kristus našel a jak přijal Ježíše za svého Pána. Ale o životě s Ježíšem neumí říct nic, jako ratolest a uschne. Proto běžte usilovně a přinášejte ovoce spravedlnosti. **Zákaz stání.**

Písmo stání interpretuje jako duchovní stagnaci na cestě víry. Příkladem může být:

a) Lotova žena slouží jako varování před neochotou opustit zcela starý život a věci, které Bůh odsoudil (Gn 18,20-21).

b) Lot – andělé mu přišli oznámit trest města už večer a nebezpečí prodlení v městě do příštího dne (Gn 19,1). A už nastával rozbřesk a Lot byl stále doma v papučích: „Když vzešla jitřenka nutili poslové Lota..., ale on váhal.“

c) Když věřící snáší zátěž smutku, nemoci nebo jiné těžkosti, potom je to právě Boží ruka, která jim pomáhá na cestě víry stále více formovat jejich charakter, aby nerezignovali na další duchovní růst.

Neustálý pohyb vpřed popisuje Timotej:

Dobrý boj jsem bojoval, běh jsem dokončil, víru zachoval.

A vystihuje to také starozákonní verš:

Ale ti, kdo skládají naději v Hospodina, nabývají nové síly; vznášejí se jako orlové, běží bez únavy, jdou bez umdlení.

Miroslav Sikora
emeritní pastor

LWF Youth Peace Messengers - Johannesburg 2026

Drazí čtenáři, minulý rok to bylo z vůle biskupa (nikoli z vůle biskupa ☺), proč jsem jel do Německa na seminář pro pastory. Tento rok jsem ale chtěl jet do Johannesburgu na Youth Peace Messengers training ze své vlastní vůle.

Máme v gutském sboru tradici tahání si výročků. Pro tento rok jsem si vybral verš z Matoušova evangelia (5,9): *Blaze těm, kdo působí pokoj, neboť oni budou nazváni syny Božími.*

Tento verš mě provází celý rok. Přihlašování na program Peace messengers v jižní Africe probíhalo do konce roku 2025. Bratr biskup mi poslal toto pozvání 1. 4. 2026, a když jsem otevřel pozvánku, první věta zněla: „*Blessed are the Peace Makers.*“ (Matt. 5,9)

Neváhal jsem ani minutu a napsal jsem koordinátorce mládeže v LWF Savanně Sullivan, že už nemusejí hledat někoho, kdo je připravený změnit svět, protože jsem tady. Byla to pro mě příležitost podívat se jednou za život do Afriky a jsem Světové luterské federaci velmi vděčný za tuto možnost.

Cesta do Jihoafrické republiky i pobyt pro mě byly velmi náročné. Cesta tam mi zabrala 26 hodin, cesta zpátky 24 hodin. V obou případech jsem cestoval v letadle přes celou noc. Během pobytu jsem se navíc potýkal se silnou nevolností a zvracením, což negativně ovlivnilo můj celkový dojem z této výjimečné události.

Společný program nám začal v pondělí 20. dubna večer a skončil 25. dubna ráno, a jelikož jsme měli pouze omezený čas, byl program dost nabitý. Začínali jsme v osm ráno a končili v osm nebo devět večer bez přestávky. Dostali jsme nástroje na to, jak tvořit komunitu. Učili jsme se o teologii *vytvářet pokoj*. Definovali jsme si, co je to pokoj, jaký je rozdíl mezi negativním a pozitivním pokojem. Analyzovali jsme konflikt a mluvili o metodách a modelech budování pokojů. Trénovali jsme svoje vůdcovské schopnosti. Musím uznat, že v Africe témata LWF jako equality, climate change, gender justice a podobně dávají větší smysl. Součástí programu byla i prezentace konfliktu v našem kontextu.

Navštívili jsme mnoho zajímavých míst. Například Ústavní soud, který je na Ústavní hoře (Constitution Hill). Na tabuli při vstupu do budovy je název soudu napsán ve všech 11 oficiálních jazycích Jihoafrické republiky. Budova soudu byla postavena z cihel bývalé věznice, kde byli vězněni také političtí vězni. A tak to, co kdysi sloužilo k útlaku, má nyní sloužit ke spravedlnosti. Tak jednoduché to ale samozřejmě není. To, co si zažila černosáská většina od bílé menšiny v Jihoafrické republice, je opravdu hrozné.

Situace byla trochu podobná té naší. Po 2. světové válce byla zavedena takzvaná politika oddělení, apartheidu. Tato situace se začala rozvolňovat začátkem 90.

let. První svobodné volby se uskutečnily 27. dubna 1994. Volby vyhrál Nelson Mandela. Pro většinu obyvatel se život změnil zásadně k lepšímu z pohledu občanských práv, ale v oblasti ekonomiky a bezpečnosti panuje hluboká frustrace.

V současnosti zde převládá obrovská korupce a země se potýká s vysokou nezaměstnaností. Mezi mladými lidmi dosahuje nezaměstnanost 60%. To se popisuje na psychickém zdraví obyvatel, kriminalitě, zneužívání drog a vzniku gangů. Bohatí lidé zde žijí ve velkých luxusních domech obehnaných vysokou zdí s elektrickým či ostnatým drátem, zatímco chudí žijí ve slamech a na ulici.

Díky tomuto tréninku jsem si mohl uvědomit, že nikde na světě se lidé nemají tak dobře jako my ve střední Evropě, co se týče zdravotnictví, sociálního systému, přístupu ke vzdělání. Dalším obrovským přínosem pro mě bylo společenství a sdílení se s mladými luterány z celého světa.

Žijeme v úžasném světě. V dnešní době je možné, aby se lidé z celé planety sešli na jednom místě během pár hodin a všichni se mezi sebou domluvili jednou řečí. Nikdy před tím v historii jsme neměli takové možnosti jako dnes.

Světová luterské federace má dobrou strukturu, sdružuje 154 církví z 99 zemí celého světa a připravuje mnoho zajímavých programů, které by mohli využívat věřící naší církve. Youth Peace Messengers je pouze jedním z nich.

S přáním požehnaného dne

Stanislav Moravec, pastor

Polština

Více jsem se s ní setkal během konfirmační přípravy. Účastníci se jí společně česky a polsky mluvící mladí lidé. Bylo nás sedm. Senior Suchanek hovořil s Poláky (byli tři) polsky a my ostatní z toho jazyka něco chytali, biblické verše, modlitby. Otčenáš a Krédo jsme se naučili polsky ani nevím jak. I polské písně jsme zpívali. Tak jsem se postupně naučil na své poměry číst a vyslovovat polsky. Vnímali jsme, že zbožnost a Boží věci k nám přicházejí v polštině jinak než v češtině a že můžeme prožívat a promýšlet naši víru v polské řeči.

Celkově jsem polštinu vnímal jako důležitou, protože v ní ke mně přicházelo Boží slovo a hovořili v ní (ke mně) věřící, kterých jsem si vážil, i mí kamarádi – no, ti v osobních rozhovorech *po našemu*. Toužebně jsem třeba jel na evangelizaci

do Děhylova, asi v roce 1988. Koupil jsem si tam šikovný varšavský překlad s výseky, který jsem však z pozitivního popudu daroval kamarádovi z dorostu – také chodil do české školy. Na evangelizaci jsem si dále pořídil pár brožurek, které jsem četl, ačkoliv jsem úplně všemu nerozuměl, ale vedly mne blíž k Bohu, protože jsem měl srdce otevřené, pro Boha i jazyk, v němž se ke mně přibližoval. Některá slovíčka jsem však ve slovníku nenašel, poněvadž byl malý, tehdy pořádné nebyly. Samozřejmě, že jsem hltal i evangelizační zvěst a další proslovy, pár jsem si dovezl na kazetách. Většinu jsem rozuměl, věděl jsem, k čemu mě ve víře povzbuzují a co mám dělat. Bůh mě prostřednictvím polštiny oslovoval jinak než češtinou či slovenštinou, znělo to tak důstojně, ale i důvěrně. Polské modlitby ostatních bra-

tří a sester mě rovněž přiváděly do Boží svatyně. Můj postoj k polštině byl prostě otevřený, skoro mě provokovala: kamarád na setkání dorostu v Třanovicích, co chodil do polské školy, na něm četl z Kralické bible, tož já si vzal od matky, která chodila do české, polskou, gdaňský překlad a po určitou dobu jsem četl z něj. Otec toho kamaráda mluvil polsky nebo nářečím, ale v ruce držel kralický překlad a z něj citoval, dobrý mix, ne? Na setkáních dorostu a později mládeže zněly polské písně, byly živé, nové, importované právě z „Děhylova“, to se fajn zpívalo i doprovázelo na kytáře. Schopnost zpívat polsky jsem pak využil, když jsem krátce (před maturitou) chodil do smíšeného pěveckého sboru v Třanovicích. Vlastně i v naší hudební skupině VEJF jsme hráli polské písně, ale ty zpí-

vali spoluhráči, já jen jednu. A proslovy měli bratři na setkání dorostu a mládeže česky i polsky, stejně to bylo s bibličnými vstupy a svědectvími samotných členů dorostu či mládeže. Myslím, že polsky jsme my Češi z větší části rozuměli. Nikdo neříkal, že nerozumí. Ono absorbování polštiny bylo někdy i legrační, poněvadž některé věci se řekly jinak než česky (hulajnoga – koloběžka, śmigła – vrtule), anebo naopak podobně, ale s jiným významem (łaska – milost, miłość – láska), takže i tak se nám ji dobře, přirozeným způsobem, učilo. V časopise KAM, který v 90. letech vydávali členové mládeže SCEAV, se na poslední straně nacházela rubrika Krásy česko-polské mluvy, např. „Ženy musí nést trosky svých mužů“ nebo „Poprav si vlasy.“ To jsou perly, ne! Přemostění nám pak poskytovalo nářečí, kterým se na těch setkáních více či méně mluvilo. Osobně lituji, že jsem si tehdy na různých akcích a bohoslužbách nezapísal polská slovíčka, kterým jsem nerozuměl, a následně nezjistil jejich význam. Byl bych více zorientován a spokojen. Abych nezapomněl, dalším důvodem k mému pozitivnímu postoji k polštině byla skutečnost, že polsky mluvili moji kamarádi a kamarádky z dorostu a mládeže. Měli jsme se rádi, chtěl jsem být vůči nim vstřícný. Ale také proto, že byli mými bratřími a sestrami v Pánu Ježíši, ve kterého jsem rád věřil a věřím. Ale vlastně jsem podvědomě vnímal slovanskou vzájemnost jako určitý princip i výzvu nebo povinnost, proč být polštině otevřen. Vždyť zde byla i slovenština, někteří se v ní ve sboru modlili anebo měli proslovy, a nářečí „po naszymu“, tak proč ne polština?

V dálnější minulosti bylo polštiny v naší církvi mnohem víc. Někteří faráři vědomě vedli mladé, aby uměli mluvit česky i polsky a sem tam zazpívat nějakou tu německou píseň. Některá dramatická představení (tzv. scénky) byla dvoj- jazyčná, ale to se mi jeví jako extrém. Čistě polské scénky si osobně nevybavuji. Připomeňme také, že za socialismu jsme měli v církvi některé materiály jen v polštině nebo slovenštině, české nebyly. Vzpomínám si, že mi jako dítěti rodiče četli z polské Bible s názvem *Biblia w obrazkach dla najmłodszych*. Měli bychom být vděční za všechny polské materiály, které byly k nám pašovány, aby věřící měli určitý duchovní pokrm. Kdoví kolik někteří riskovali a co ztratili, aby je k nám dopravili.

Situace se změnila. Dnes zpěvák na církevní akci pro mládež oznámí, že další píseň bude v polštině. Jako by se tím

omlouval a polštinu snižoval, jako by cítil, že bude někomu vadit. Ale tím šíří určitý postoj k tomuto jazyku, který zaujmou další, i ke kultuře a lidem, které polština reprezentuje. Každý přece slyší, že píseň je polská. Není třeba na to upozorňovat. A přijde-li někdo na shromáždění, které on sám neorganizuje, neřídí a nezastřešuje čili jako host, měl by se přizpůsobit jeho charakteru a průběhu. Když přijdu do ordinace, nebudu určovat pořadí přijetí pacientů ani barvu návrleků na boty. Když přijdu do restaurace jako host, nebudu radit kuchaři, co má vařit.

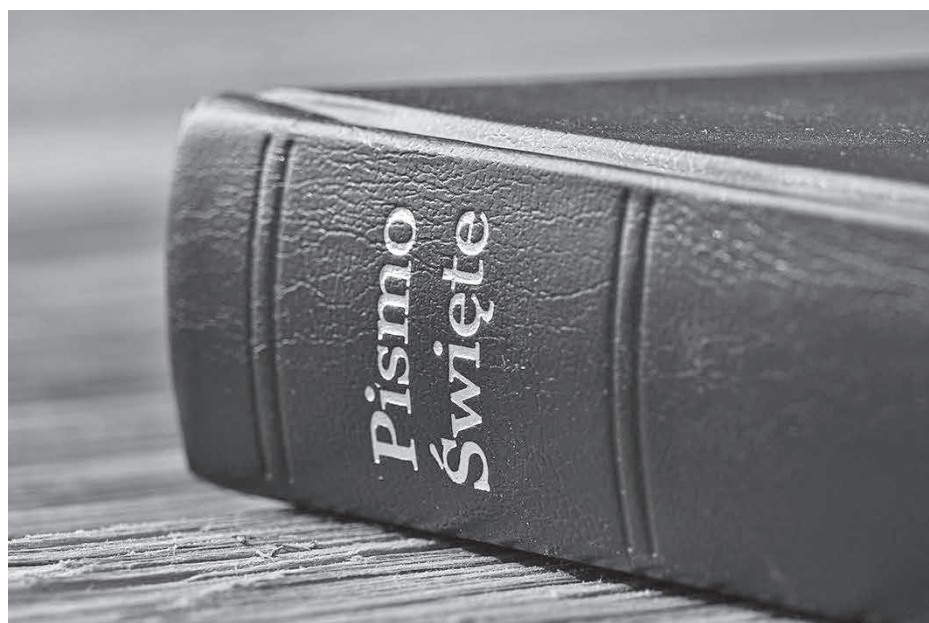
Dneska se (v církvi) mnoho věcí zjednodušuje: místo z kancionálů se zpívá z plátna, písně bez notového záznamu, ubírá se zpívané liturgie a/nebo se vůbec liturgii obchází, i od polštiny se upouští. Asi proto, že účastníci církevních akcí se cítí více jako zákazníci a diváci, kteří se chtějí pobavit a odpočinout si, než aby chtěli slyšet Boží slovo a nechali se vést do dalších zápasů víry proti své vlastní hříšnosti. Jako zákazník je asi vnímají i jejich organizátoři.

Pokud jde o polštinu, dneska je mnohem více slovníků než kdysi, včetně ob- jemných, obrázkových, specificky zamě- řených (technické, slovníky synonym, frazeologismů, zdánlivých podobností obou řečí apod.). Samozřejmě, že slovníky se také nacházejí na internetu, stačí mít chytrý telefon, hned se můžete mrknout, co znamená třeba „staw“. Existují různé aplikace, pomocí nichž se můžete učit polsky. A přirozeně je dobré si na shromážděních zapisovat slova, kterým jsme nerozuměli, a vzápětí si je dohledat. Za půl roku takovéto systematické práce se může naše porozumění

polštině značně zlepšit. Budeme více rozumět, jak k nám hovoří Boží slovo, a zároveň se snáz domluvíme s polsky mluvícími bratřími a sestrami, a tak se k nim přiblížíme. I s jinými Poláky se snáz do- rozumíme. Kdo ví, třeba znalostí polštiny někomu pomůžeme v těžké situaci. No a znalost polštiny si budeme moci vložit do svého životopisu, když budeme hledat práci. Kontaktů s polštinou je mnoho, hranice jsou otevřené. Čtěme v ní Bibli.

Je správné učit se řeči, ve kterém nás Bůh oslovuje. Jsme totiž hříšníci a někdy potřebujeme, aby k nám Bůh hovořil ví- cerými způsoby, tedy i vícero jazyky, a tak nás formoval. Při seslání Ducha svatého učedníci hovořili mnoha jazyky. Sám Bůh jazyky posvěcuje. Ale jsou i běžnější důvody. Někteří naši předkové byli Poláci, přišli z Polska, mluvili polsky, někte- ří nosíme polská příjmení. Z úcty k nim, ke svým kořenům, bychom se polsky učit odmítali? Možná máme doma staré pol- ské zpěvníky, Bible, postily či jiné knihy a časopisy. Těmi bychom se inspirovali ne- nechali? Vždyť víra v Pána Boha nestojí na tom, co je nejmodernější. Boží zjevení, naše hříšnost i možnost věřit překračuje hranice času a prostoru. Buďme proto polštině otevřeni tak, jak jsme otevřeni Bohu, a veďme k této otevřenosti zejmé- na nejmladší a mladou generaci. Učme se polsky. Vždyť jazyk je darem Božím. A je i misijním nástrojem. Díky polšti- ně můžeme získávat pro Krista a po- vzbuzovat ve víře polsky mluvící a rozu- mějící osoby. Ježíš říká: „Jděte ke všem národům a získávejte mi učedníky...“ (Mt 28,19)

Marek Říčan
pastor

Biblie w muzeum

Edycja polska Biblii Gdańskiej z Berlina z 1810 r. opieczątowana przez Jurę Gajdżicę, nadzwyczajne edytorsko wznowienie Biblii Brzeskiej, przedwojenne wydanie Biblii ks. Jakuba Wujka, niemieckojęzyczne wydanie Biblii Lutra, a także dwujęzyczne opracowania biblijne polsko-hebrajskie, aramejskie czy greckie, Nowy Testament po arabsku i rosyjsku, a także w języku esperanto aż po Biblię Motocyklisty i Metalowca zobaczyć można w szesnastowiecznej piwnicy Muzeum im. Gustawa Morcinka w Skoczowie.

Wiele jest także Biblii dla dzieci i rodziców, Psalmów dla sportowców, także Ukraińcy mogą zapoznać się z Pismem Świętym w nowoczesnym wydaniu ukraińskim. Szesnasty wiek prezentują nawet ariańskie pisma „najlepszego polskiego hebraisty” – Szymona Budnego. Czytelnicy znajdą również pierwszą Biblię australijską z aborygeńską grafiką. Wśród licznych egzemplarzy znalazła się również Księga Psalmów pisana ręcznie przez wiernych parafii cieszyńskiej z okazji 300-lecia kościoła Jezusowego. Swój wpis odnalazł przewodniczący rady powiatu Stanisław Kubicius.

Wiek dwudziesty w literaturze polskiej reprezentują psalterze Romana Brandstettera, Marka Skwarnickiego i Czesława Miłosa. Wiek dwudziesty pierwszy to

na przykład Fire Bible – Biblia dla charizmatyków czy Biblia Ekumeniczna, Biblia pierwszego Kościoła, zbeletryzowana Biblia opowiedziana.

Zbiory biblijne skoczowskiej „Biblioteki dla każdego” działającej już czterdzieści lat przy parafii ewangelickiej towarzyszą jubileuszowi Biblioteki podczas wystawy, która potrwa do 10 maja 2026.

Wernisaż wystawy „Jak oznajmia Pismo” 15 kwietnia cieszył się dużym za-

interesowaniem. Zaczynając z biskupem emerytem Pawłem Anweilerem, wieloma duchownymi różnych wyznań, samorządowcami powiatowymi i miejskimi przywitała dyrektor Rozalia Wawronowicz, wystąpił proboszcz parafii ewangelickiej ks. dr Alfred Borski i opiekunka „Biblioteki dla każdego” Renata Świder. Gości oprowadzał pomysłodawca oraz realizator wystawy Szymon Broda.

szb

Foto: Jan Chwastek

Jubileusz biblioteki

Dnia 19 kwietnia 2026 r. skoczowscy wierni oraz liczni goście uczcili jubileusz 40-lecia biblioteki ewangelickiej w Skoczowie – słusznie noszącej imię „Biblioteki dla każdego”.

O godz. 10:00 proboszcz parafii ks. dr Alfred Borski odprawił uroczyste nabożeństwo jubileuszowe. Kanwą kazania okazały się słowa z Księgi Salomona skierowane do młodego króla izraelskiego: „O co prosisz?” i Salomonowa odpowiedź: „O mądrość”. Kaznodzieja przypomniał także słowa piosenki Jerzego Gruzego ze znanego serialu polskiego „Czterdziestolatek” – „Czterdzieści lat minęło jak jeden dzień”.

O potrzebie i konieczności czytania Słowa Bożego i literatury chrześcijańskiej oprócz ks. Borskiego mówili również burmistrz miasta Skoczowa

Rajmund Dedio, prezes Polskiego Towarzystwa Ewangelickiego w Bielsku-Białej Wiesław Kędzior oraz Renata Świder – od początku istnienia Biblioteki jej opiekunka, która otrzymała listy gratulacyjne od burmistrza i PTE. W nabożeństwie uczestniczyła także prezes Fundacji CUD „Uskrzydlij dzieciaki” Iwona Nawrot z Chorzowa.

Po nabożeństwie w sali parafialnej miało miejsce spotkanie, podczas którego prof. Grażyna Szewczyk z Uniwersytetu Śląskiego i dr Aneta Sokół z Biblioteki Śląskiej podkreślały wagę i wartość książki drukowanej jako najpewniejszego nośnika treści i wiedzy wobec realiów epoki cyfrowej. Prof. Szewczyk z nadzieją podzieliła się swoim spostrzeżeniem, iż coraz więcej młodych ludzi sięga po książkę papierową podczas jazdy pociągami

do Katowic. Obydwie specjalistki z uznaniem wypowiedziały się o pracy Szymona Brody – „Dla wiary i regionu” – będącej najlepszym sposobem upamiętnienia dorobku Biblioteki. Książka trafiła także do rąk przedstawicieli biblioteki ewangelickiej w Krakowie. Wspomniano też o zorganizowanej w skoczowskim Muzeum im. Gustawa Morcinka wystawie biblijnej „Jak oznajmia Pismo”, która zbiegła się w czasie z bibliotecznym jubileuszem.

Wiele osób skorzystało ze szczególnie cennej możliwości odwiedzenia Biblioteki. Wśród gości znalazł się między innymi pastor Kościoła zielonoświątkowego, dyrektor szkoły biblijnej w Ustroniu Bogusław Helbin, który podpisywał również świeżo wydaną swoją pracę doktorską.

szb

Zemřel fotograf Vladislav Galgonek

Ve věku 79 let zemřel 6. dubna 2026 významný český fotoreportér Vladislav Galgonek. Zanechal po sobě nesmazatelnou stopu v české vizuální kultuře. Ačkoliv prožil většinu svého profesního života na Hané, jeho kořeny byly pevně spjaty s rodným Těšínskem. Právě tato identita se odrazila i v duchovním rozměru jeho posledního rozloučení v katedrále svatého Václava v Olomouci, kde se spolupodílel na vedení smuteční bohoslužby a doprovodil ji kázáním emeritní biskup Slezské církve evangelické a. v. dr. Stanislav Piętak.

Chlapec z Těšínska

Vladislav Galgonek se narodil 14. května 1946 v Českém Těšíně. Region s různou kulturou a hlubokou duchovní tradicí formoval jeho smysl pro preciznost, pracovitost a neobyčejnou skromnost. Své první profesionální kroky s fotoaparátem udělal na Ostravsku jako fotograf-výtvarník na dole Odra.

V roce 1973 nastoupil do olomoucké redakce České tiskové kanceláře (ČTK). Tam strávil téměř čtyři desítky let. Stal se nestorem reportážní fotografie, mistrem zkratky a symbolismu. Byl vzorem pro jiné fotografy, snad ve všech titulech, které vycházely na Olomoucku. Zúčastnil se řady výstav, skupinových i autorových, jak doma, tak i v zahraničí. Byl znám svým nekompromisním přístupem k řemeslu. Preferoval klasický film a černobílou fotografii, protože věřil, že barva „kradla snímku duši“. Pro dokonalý záběr neváhal riskovat a šplhat do nebezpečných výšek, ať už na stožáry vysokého napětí, nebo na lešení olomouckého sloupu Nejsvětější Trojice.

Fotograf papeže i obyčejného člověka

Do historie se zapsal ikonickými snímky klíčových okamžiků moderních dějin. Mezi nejznámější patří např. světoznámý portrét papeže Jana Pavla II. s hlavou v dlaních při návštěvě Olomouce v roce 1995 nebo exkluzivní záběry ze soukromé audience prezidenta Václava Havla u papeže, ale i hluboce lidské momentky z každodenního socialistického koloběhu, ve kterých dokázal najít skrytý příběh a důstojnost obyčejných pracujících. Snímky Vladislava Galgonka byly výji-

mečně v tom, že i když zachycovaly běžný život, vypadal na jeho fotkách umělecky. „Rád fotím vždy něco přes něco,“ popisoval svou práci před dvěma lety. „Kdybychom fotili jen skutečnost, jak probíhá, tak bychom se v podstatě opakovali. Ale nesmí se z toho stát klišé, musíš mít přesnou představu, jak ta fotka bude vypadat, musíš tu fotku předtím vidět v hlavě, a teprve pak ji vyfotit.“

Jeho celoživotní přínos umění a žurnalistice ocenilo i město Olomouc, které mu v roce 2006 udělilo Cenu města Olomouce.

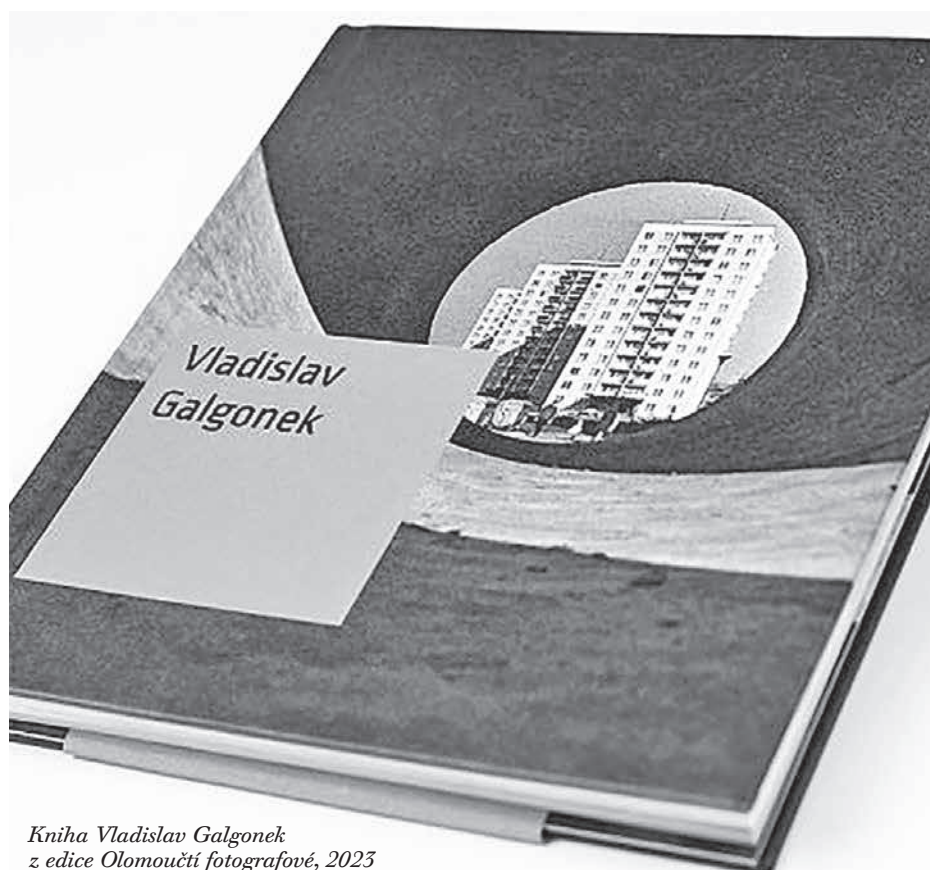
Poslední rozloučení pod vedením emeritního biskupa SCEAV

Smuteční obřad v olomoucké katedrále sv. Václava propojil Olomoucko s fotografovým rodným Slezskem. To, že smuteční slovo a modlitby vedl právě emeritní biskup SCEAV dr. Stanislav Piętak, nebylo náhodou. Odráželo to Galgonkovo rodinné zázemí a hluboké duchovní vazby na Těšínsko.

Biskup Piętak ve svém kázání vyzdvihl Galgonkův pohled na svět, jeho vnitřní pokoru a schopnost vidět v každém člověku Boží stvoření. Fotograf celý život pracuje se světlem, které je v biblickém smyslu symbolem pravdy, naděje a samotného Boha. Galgonek skrze objektiv dokázal nacházet Boží světlo i v obyčejných lidských situacích a každodenní realitě. Navíc momentky, které fotograf zachytí na zemi a které se zdají pomíjivé, mají v sobě otisk věčnosti, protože každý lidský život je jako snímek, který zůstává zapsán v Boží paměti. Vladislav Galgonek sice po celý život hledal dokonalé světlo skrze objektiv svého fotoaparátu, nyní však již vstoupil do světla věčného, které žádné clony ani filtry nepotřebuje.

Dílo Vladislava Galgonka, uložené mimo jiné ve sbírkách Muzea umění Olomouc a v archivech ČTK, zůstává trvalou součástí naší národní paměti.

snu

*Kniha Vladislav Galgonek
z edice Olomoucká fotografická, 2023*

Wiersze ks. Pawła Romana

Na czerwiec przypada dwudziesta trzecia rocznica śmierci ks. Pawła Romana. Urodził się 8 lipca 1913 r. W roku 1937 ukończył wydział teologii ewangelickiej na Uniwersytecie Warszawskim. Po studiach pracował jako katecheta, ucząc religii w kilku szkołach podstawowych na terenie Śląska Cieszyńskiego.

Podobnie jak duża część polskiego duchowieństwa ewangelickiego na naszym terenie, padł ofiarą nazistowskich represji z powodu swojej polskiej tożsamości narodowej. Został aresztowany przez gestapo 20 lipca 1940 roku, początkowo więziono go w Cieszynie, następnie został wywieziony do obozu koncentracyjnego KL Auschwitz, a stamtąd do KL Dachau. Przeżył obóz i został z niego zwolniony 12 sierpnia 1942 roku, po czym powrócił na Zaolzie.

W grudniu tegoż roku wstąpił w związek małżeński z nauczycielką Pawełką z d. Danyś. Po powstaniu samodzielnego zboru ŚKEAW w Olbrachcicach w roku 1950 został jego pierwszym w historii pastorem. Pani pastorowa uczyła dzieci

w szkółce niedzielnej, razem z mężem odwiedzali zborowników, szczególną uwagę poświęcając osobom starszym, i to nie tylko z terenu swojego zboru. Ks. Paweł Roman był także administratorem zboru w Cierlicku w latach 1954-56 oraz w Stonawie w latach 1969-70. W Olbrachcicach służył niespełna 30 lat, do przejścia na emeryturę w kwietniu 1979 r.

Po przeprowadzce do Trzanowic, poki sił starczyło, oboje pastorostwo angażowali się w służbę na terenie tego zboru. Pastor pomagał z prowadzeniem nabożeństw w innych parafiach, wraz z żoną służyli także śpiewem.

Ks. Paweł Roman zapisał się w naszej historii także jako publicysta i redaktor. Między innymi redagował „Kalendarz Ewangelicki”, jego roczniki 1948 i 1949. Jako publicysta współpracował z naszym kościelnym miesięcznikiem „Przyja-

ciel Ludu” oraz ogólnopolskim pismem ewangelickim „Zwiastun”.

Zmarł 15 czerwca 2003 r. przeżywszy 89 lat. Z okazji 20. rocznicy jego śmierci oraz 110. rocznicy urodzin opublikowaliśmy przed trzema laty na łamach naszego czasopisma jego wspomnienia obozowe. W Kalendarzach Ewangelickich zaś zamieszczane były jego wiersze, z których trzy na życzenie rodziny i przyjaciół przypominamy na stronach niniejszego numeru.

W tym roku w czerwcu mija 15. rocznica śmierci pani pastorek Pawełki Romanowej. Zmarła 30 czerwca 2011 roku w wieku 92 lat. Obok wspomnianego już pięknego altownego śpiewu oraz służby odwiedzinowej służyła także jako tłumacz mówców i ewangelistów niemieckich podczas ewangelizacji i różnych spotkań religijnych.

red

Kwiaty czy owoc?

Kwiatami okryło się drzewo na wiosnę,
gospodarz go pieścił wzrokiem przerosłym.
Dokoła zapach rozszerzał się miły,
a w kielichach kwiatów krople rosy lśniły.

Lecz już po dniach kilku opadł kwiat uwiedły,
choć go tak cudnie Boskie ręce sprędyły.
Zwyczajnym się stało to drzewo wspaniałe,
i Pan mu wyznaczył lepszą, trwalszą chwałę.

Bowiem to zwyczajne, bez ozdoby drzewo
nie jest żadną marną bez wartości plewą.
Na jego gałązkach zdrowy owoc rośnie,
stokroć wartościowszy niż kwiaty na wiosnę.

Z powodu owocu drzewo rośnie w sadzie,
tę prawdę Syn Boży w serca nasze kładzie.
I my też żyjemy dlatego na świecie,
by owoc przynosić, a nie kwiaty przecie.

Z kwiatu wiary w Pana ma powstać do życia
miłość, dobroć, przyjaźń, nadzieja obfita.
Samarytaninem być dla ludzkiej biedy
cenniejszą jest rzeczą niż mieć pełnię wiedzy,

Gdyż kwiat nie uchroni drzewa przed wycięciem.
I ty, chociaż twierdzisz, żeś Bożym dziecięciem,
nie ujdiesz wyroku i wiecznej zagłady,
jeśliś tylko kwieciem zdołał Boże sady!

ks. Paweł Roman

Grom z jasnego nieba

120 lat od tragedii na cmentarzu w Koniakowie

Przed 120 laty, dnia 17 maja 1906 roku, na cmentarzu ewangelickim w Koniakowie (obecnie dzielnicy Czeskiego Cieszyna) rozegrały się sceny jak z koszmaru. Pojedyncze uderzenie pioruna w kaplicę cmentarną odebrało życie 13 osobom, a kilkadziesiąt innych raniło. Katastrofa ta do dziś pozostaje jedną z najbardziej poruszających i tragicznych kart w historii Śląska Cieszyńskiego.

Mieszkańcy podcieszynskich wsi zebrali się majowego popołudnia, aby odprowadzić w ostatnią drogę miejscowego rolnika, Michała Farnego. Pogrzeb prowadził ks. dr Jan Pindór z Cieszyna. Nic nie zapowiadało nadchodzącego dramatu, choć wiosenne burze potrafią na tym obszarze zaskoczyć gwałtownością.

Dzień, w którym zatrzymał się czas

Gdy żałobnicy zgromadzili się wokół cmentarnej kaplicy, na niebie zaczęły kłębić się ciemne chmury i zerwał się porywisty wiatr. Szukając schronienia przed nagłą ulewą, tłum zaczął gęsto napierać na ściany murowanej świątyni z 1890 roku, tłocząc się pod niewielkim daszkiem oraz wewnątrz budynku.

W tym momencie nastąpił potężny huk. Piorun uderzył prosto w sygnaturkę z dzwonem wieńczącą dach kaplicy. Według relacji naocznych świadków, a zwłaszcza wspomnień prowadzącego pogrzeb pastora Pindóra, ładunek elektryczny spłynął po ścianie budynku, raziąc najpierw ludzi opierających się o wewnętrzne mury. Następnie wybił mały otwór w elewacji i wyostał się na zewnątrz, uderzając z potężną siłą w zbity masę ludzi stojących przy wrotach wejściowych.

Tragiczny bilans i widok, którego nie da się zapomnieć

Skutki porażenia tak gęstego tłumu były piorunujące i makabryczne. Na miejscu zginęło 13 osób – mieszkańców Koniakowa oraz sąsiednich Mistrzowic. Ponad 50 kolejnych osób, włącznie z pastorem, odniosło mniejsze lub większe obrażenia.

Wspomnienia ks. dra Jana Pindóra z tamtego dnia opisują wstrząsające obrazy. Czterej mężczyźni stojący na zewnątrz pod daszkiem, oparci o ścianę kaplicy, zginęli w ułamku sekundy. Siła

porażenia sprawiła, że ich ciała natychmiast zeszytywniały – stali wyprostowani jeszcze przez jakiś czas, dopóki gwałtowny podmuch wiatru nie powalił ich na ziemię. W jednej chwili dziesiątki ludzi runęły bezwładnie na ziemię, a cmentarz wypełnił się krzykiem rannych, płaczem i chaosem.

Wydarzenie to odbiło się szerokim echem w ówczesnej prasie Austro-Węgier. Gazety rozpisywały się o „katastrofalnym pogrzebie pod Cieszynem” i niszczycielskiej sile natury, która zmieniła ceremonię żałobną w zbiorowy pogrzeb.

Pamięć wykuta w kamieniu

Tragedia sprzed 120 lat dotknęła głęboko większość rodzin w okolicy. Choć Koniaków jest dziś spokojną, peryferyj-

ną częścią Czeskiego Cieszyna, pamięć o ofiarach maja 1906 roku nie zatarła się. Na odnowionej w ostatnich latach kaplicy ewangelickiej w Koniakowie do dziś znajdują się wmurowane tablice pamiątkowe. Wryte są na nich nazwiska tych, którzy poszli opłakiwać sąsiada, a sami znaleźli miejsce wiecznego spoczynku na tym samym cmentarzu. Nekropolia, licząca zaledwie 100 miejsc grzebalnych, stanowi dziś unikalny, choć bolesny pomnik tamtych wydarzeń. Z okazji ich okrągłej rocznicy mieszkańcy Czeskiego Cieszyna-Koniakowa we współpracy z czeskocieszyńskimi zborami Śląskiego Kościoła Ewangelickiego A. W. Na Niwach oraz Czeskobraterskiego Kościoła Ewangelickiego Na Rozwoju zorganizowali w niedzielę 24 maja br. uroczyste spotkanie wspomnieniowe przy kaplicy. Licznie zgromadzeni potomkowie ofiar oraz mieszkańcy regionu udowodnili, że pamięć o ofiarach tamtego majowego gromu jest wciąż żywa.

snu

Zasedání Synodu SCEAV

Vpátek 22. května 2026 se v Diaconickém a vzdělávacím centru v Českém Těšíně uskutečnilo 4. zasedání XXXIV. synodu Slezské církve evangelické augsburského vyznání. Letošní setkání nejvyššího zákonodárského a řídicího orgánu církve se neslo v duchu ústředního motta „Církev, která si všímá a povzbuzuje“, na základě biblického hesla: „Mějme zájem jeden o druhého a povzbuzujme se k lásce a k dobrým skutkům.“ (Žd 10,24)

Jednání bylo zahájeno bohoslužbou s Večeří Páně v českotěšínském kostele Na Nivách, kterou vedli faráři Ostravsko-karvinského seniorátu SCEAV: senior dr. Vladislav Volný z Ostravy a pastor Emil Macura z Karviné.

Jednání Synodu pak probíhalo v prostorách DVC Slezské diakonie, kde shromážděné delegáty a hosty přivítal a jednání zahájil předseda Synodu pastor Michal Klus. Následně po slibu dvou nových členů synodu (Jan Jursa, Hrádek a pastor Zbyšek Kaleta, Albrechtice), Synod přijal Zprávu ze života církve za rok 2025 předloženou biskupem Tomášem Tyrlikem a schválil Zprávu o hospodaření církve za rok 2025 předloženou vedoucí ekonomického a personálního oddělení Alenou Kukuczovou. Dále byly přijaty písemné zprávy, které připravily: Církevní základní škola a mateřská škola Třinec, Beskydská oáza o.p.s., dozorčí rada Slezské diakonie, EC M.I.S.E., liturgická komise, předsednictvo synodu, mzdov-

vá komise, právní komise, Slezská diakonie, Šance podaná ruka, z.s., teologická komise, a také písemné zprávy z fondů zřízených Synodem: komise Fondu oprav a investic, komise Misijního fondu, komise Rozvojového fondu, komise Fondu solidarity.

Důležitou částí letošního jarního zasedání byly volby. Synodem byli zvoleni:

- kurátor církve: Vladislav Blahut (Frýdek-Místek),
- místokurátor církve: Arnold Macura (Nebory),
- neordinovaný člen církevní rady: Alena Kukuczová (Komorní Lhotka),
- dva náhradníci neordinovaného člena církevní rady: Pavel Chroboczek (Třanovice) a Andrzej Santarius (Stonava),
- dva ordinovaní členové disciplinární komise: Roman Brzezina (Bohumín), Lukáš Sztefek (Těrlicko),
- tři neordinovaní členové disciplinární komise: Jiří Czernek (Komorní Lhotka), Roman Karfus (Hrádek), Jan Kaleta (Oldřichovice),
- dva ordinovaní náhradníci člena disciplinární komise: Roman Raszka (Návsí) a Martin Piętak (Český Těšín),
- tři neordinovaní náhradníci člena disciplinární komise: Bogdan Niemczyk (Komorní Lhotka), Jan Palát (Albrechtice), Milan Zielina (Orlová),
- tři členové dozorčí rady Slezské diakonie: Pavel Bužek (Orlová), Adam Ciešlar (Bystřice), Renata Firlová (Havířov-Bludovice),

• náhradník člena dozorčí rady Slezské diakonie: Stanislav Hracki (Nebory),

• dva ordinovaní a dva neordinovaní členové synodu Leuenberského společenství: Roman Brzezina

(Bohumín), Zbyšek Kaleta (Albrechtice), René Paciorek (Bohumín), Daniel Zaleski (Albrechtice),

• dva ordinovaní a dva neordinovaní náhradníci člena synodu Leuenberského společenství: Jiří Chodura (Třinec), Natálie Klusová (Třinec), Lukáš Sztefek (Těrlicko), Tomáš Przeczek (Albrechtice),

• členové právní komise: Filip Danyš (Třinec), Jan Fojcik (Návsí), Debora Chlebková (Bystřice),

Pavel Chodura (Komorní Lhotka), Lukáš Sztefek (Těrlicko),

• členové liturgické komise: Jiří Chodura (Třinec), Janusz Kozusznik (Havířov-Suchá), Michal Mazur (Oldřichovice), Roman Raszka (Návsí),

• členové teologické komise: Zbyšek Kaleta (Albrechtice), Štěpán Rucki (Oldřichovice), Ondřej Stroka (Komorní Lhotka), Vladislav Volný (Ostrava).

Synod schválil také balíček legislativních návrhů ke Zřízení a Řádu správy církve. Návrhy budou zapracovány do připravované revize církevních předpisů, které budou následně předloženy Synodu ke schválení.

Zpracováno na základě Usnesení zasedání Synodu, zhotoveného Danielem Zaleským

Foto: Roman Raszka

Nowy proboszcz w Drogomyślu

W niedzielę 24 maja 2026 roku wyborcze zgromadzenie Parafii Ewangelicko-Augsburskiej w Drogomyślu (Diecezja Cieszyńska Kościoła Ewangelicko-Augsburskiego w Polsce) wybrało ks. Mateusza Mendrocha na swojego nowego proboszcza. Wybory przeprowadził biskup Diecezji Cieszyńskiej Adrian Korczago. Ks. Mateusz Mendroch uzyskał 276 głosów, a ks. Marek Michalik 100 głosów.

Ksiądz Mateusz Mendroch urodził się 31 maja 1995 roku w Cieszynie jako syn Stanisława Mendrocha i Mirosławy Mendroch z d. Macura. W latach 2014-2019 studiował w Chrześcijańskiej Akademii Teologicznej, w 2017 roku obronił pracę licencjacką pod tytułem „Rozumienie wolności w teologii Marcina Lutra”, następnie w 2019 roku obronił pracę magisterską „Teologia Chrztu w Kościele Ewangelicko-Augsburskim w RP i wybranych polskich Kościołach ewangelikalnych”. Po studiach został skierowany na praktykę kandydacką w Cieszynie. Ordynowany 6 marca 2021 roku w Drogomyślu i skierowany na wikariat do parafii w Cieszynie pełnił rolę opiekuna filiałów Hażlach i Zamarzki. Od 16 września 2022 roku Diecezjalny Duszpasterz Młodzieży Diecezji Cieszyńskiej. Obecnie członek Grupy Programowej oraz Komitetu Tygodnia Ewangelizacyjnego w Dzięgielowie. Żonaty.

Źródło: cieszyńska.luteranie.pl

“Mój dom se bude nazývat domem modlitby pro všechny národy.” Izajáš 56,7

Večer chval

DŮM MODLITBY

13.6.2026 | 18:00 hod | SCEAV Tránovice

V rámci večera proběhne sbírka na opravu modlitebního karavanu Modliteb 24/7.

Strażnik śląskiej mowy i ewangelickiego dziedzictwa

Wspomnienie o dr. Józefie Ondruszu (1918-1996)

W maju minęło 30 lat od chwili, gdy do wieczności odszedł dr Józef Ondrusz – wybitny pedagog, etnograf, bibliofil, a przede wszystkim wierny syn ewangelickiego Śląska Cieszyńskiego. Z tej okazji w niedzielę 31 maja br. kościół ewangelicki w Stonawie stał się miejscem szczególnego nabożeństwa dziękczynnego za jego życie i bogatą spuściznę. Choć od jego śmierci minęły już trzy dekady, dzieło, które po sobie

pozostawił, wciąż karmi duchowo i kulturowo kolejne pokolenia mieszkańców Zaolzia.

Zakorzeniony w wierze ojców

Józef Ondrusz urodził się 18 marca 1918 roku w Darkowie, w samym sercu regionu, gdzie tożsamość narodowa i wyznaniowa od wieków spletały się w jedno. Dorastając w tradycji ewangelickiej, wyniósł z domu głęboki szacunek do Sło-

wa Bożego, porządku oraz pracy na rzecz bliźniego. Cechy te ukształtowały go nie tylko jako człowieka, ale także jako pedagoga i badacza.

Do wybuchu II wojny światowej pracował jako nauczyciel w polskich szkołach w Karwinie i Darkowie. Należał do polskiego harcerstwa w Czechosłowacji, redagował harcerski dodatek do czasopisma „Ogniwo”, grał w amatorskich teatrach i śpiewał w darkowskim chórze. W 1939 roku za działalność w ruchu harcerskim otrzymał polskie cywilne odznaczenie państwowe: Srebrny Krzyż Zasługi. Wojnę przetrwał w domowej kryjówce, którą opuszczał rzadko.

Po wojnie prowadził polską jednoklasówkę w Trzanowicach, a następnie uczył w polskiej szkole podstawowej we Frysztacie. W marcu 1946 r. został zwolniony z pracy z powodów politycznych. Do 1948 r. uczył po polskiej stronie granicy, w Pogwizdowie. Następnie pracował w szkole we Frysztacie, a potem w szkole ludowej w Darkowie. W 1969 roku został kierownikiem sekcji polskiej Okręgowego In-

Foto: wikimedia.org

dą Badurową „Elementarze polskie dla szkół polonijnych”, elementarny podręcznik do nauki języka polskiego wydany w Pradze na potrzeby mniejszości polskiej), Ondrusz doskonale rozumiał

Dorastając w tradycji ewangelickiej, wyniósł z domu głęboki szacunek do Słowa Bożego, porządku oraz pracy na rzecz bliźniego.

stytutu Pedagogicznego w Ostrawie ds. szkół pierwszego stopnia.

Jako inspektor szkolny i autor podręczników dla polskich szkół mniejszościowych w ówczesnej Czechosłowacji (w 1955 roku opracował wraz z Hil-

ewangelicki etos edukacji. Wiedział, że szkoła i kościół to dwa filary, które pozwoliły przetrwać polskiej kulturze i językowi na Śląsku Cieszyńskim przez najtrudniejsze dziejowe zawieruchy.

Grób rodziny Przeczków i Ondruszów na stonawskim cmentarzu.
Foto: Janusz Kozusznik

Ocalić od zapomnienia:

Pasterz cieszyńskiej gwary

Największą pasją dr. Ondrusza była jednak kultura ludowa. Z cierpliwością i pieczołowitością godną kronikarza przemierzał podbieszczadzkie i podwysokie wioski, rozmawiał z najstarszymi mieszkańcami i zapisywał to, co najcenniejsze – wiarę, tradycje i język przodków.

Jego monumentalne dzieło, tom podaniowy „Cudowny chleb i inne godki śląskie”, zawierający około 200 opowieści, to znacznie więcej niż tylko zbiór baśni. To unikalny zapis świata, w którym moralność, sprawiedliwość społeczna i głębo-choć prosta pobożność stanowiły fundament codziennego życia. Stosując literacką polszczyznę w opisach i autentyczną gwarę w dialogach, Ondrusz dał wyraz przekonaniu, że cieszyńska mowa jest skarbem, który należy pielęgnować. W jego twórczości nie zabrakło również miejsca na osobiste świadectwo wiary – pisał wiersze o tematyce religijnej, które do dziś poruszają swoją prostotą i głębią.

Dziedzictwo żywe dla najmłodszych

O tym, jak żywa pozostaje pamięć o dr. Ondruszu, świadczy inicjatywa, która towarzyszy tegorocznym obchodom rocznicowym. Nowe wydanie „Cudownego chleba” zyskało zupełnie nową, niezwykle oprawę – zostało w całości zilustrowane przez dzieci z Polskiego Przedszkola w Karwinie Frysztacie. W ten sposób most pokoleniowy, o którym tak dbał Ondrusz, został przerzucony na najmłodszych. Dawne opowieści o darkowskich utopcach czy Skarbniku ożyły na nowo w wyobraźni dzieci, łącząc historię ze współczesnością.

Spoczynek na stonawskiej ziemi

Doczesne szczątki dr. Józefa Ondrusza spoczywają na cmentarzu ewangelickim w Stonawie. To właśnie tam, po uroczystym nabożeństwie, lokalna społeczność, ewangelicy oraz miłośnicy regionu złożyli kwiaty, dziękując Bogu za dar jego życia.

Dr Józef Ondrusz pozostawił po sobie pomnik trwalszy niż ze spiżu – miłość do ojczyzny, szacunek do tradycji i żywe świadectwo tego, jak talent można pomnożyć na chwałę Bożą i pożytek ludzi. Wspominając go po 30 latach, pamiętajmy o słowach, które sam tak pielęgnował: „Kto nie szanuje przeszłości, nie jest godzien przyszłości”. Niech jego postawa będzie dla nas drogowskazem w zachowaniu ewangelickiej i polskiej tożsamości na Śląsku Cieszyńskim.

smu

Čas

Mami, ty tomu rozumíš?“ ozvalo se z před-síně, sotva se zaklaply vchodové dveře. „Mami, chápeš to?“ doběhl Ondra do kuchyně a hodil tašku do kouta. „Proč se někdy ty hodiny tak strašně vlečou a někdy běží jako splašené?“ „A vždycky je to naopak, než bys chtěl, že?“ odpověděla maminka se smíchem. „Jo, přesně, vyučování je tak strašně dlouhé a přestávky zase krátké! Školní rok se vleče, nemůžu se dočkat, až skončí, a prázdniny potom neskutečně rychle přeletí! To není fér!“ stěžoval si Ondra. „Pravda je, že ono ty hodiny jdou pořád stejně, nezrychlují ani nezpomalují. Prostě všechno pod nebem má svůj čas. Je čas školy a čas prázdnin, čas práce i čas odpočinku, čas učení i čas hraní si s kamarády, čas vaření i čas jídla. Pojď, umyj si ruce, oběd mám hotový,“ pozvala maminka Ondru ke stolu.

Když pak Ondra ládoval do sebe výborné masíčko s bramborem, maminka nalistovala v Bibli knihu Kazatel (3): „Koukni, tady se píše, že *všechno má určenou chvíli a veškeré dění pod nebem svůj čas: je čas rození i čas umírání, čas sázet i čas trhat...* Pán Bůh určil čas a dal všemu, co se děje na světě, řád. Také náš život má svůj začátek i konec, důležité je, jak ten čas využijeme. Můžeme žít hloupě, nebo moudře. Můžeme ten svůj čas proflákat, nebo dobře využít. Já bych chtěla to druhé,“ dořekla maminka. „Jo, já taky. A jestli se nemýlím, tak je čas nádobí zašpinit i čas nádobí umýt. Tak já ho aspoň naskládám do myčky!“ usmál se Ondra na maminku... no a ona se zase usmála na něho. A co myslíte, děti, ten společný čas jim krásně utíkal, nebo se vlekl? Anebo šel normálně? ☺

Daniela Niemczyková

Červenec 2026

1 st	1K 12,19-26	Am 4,1-13
2 čt	Sk 4,32-37	Am 5,1-17
3 pá	Fp 2,1-5	Am 5,18-27
4 so	Ga 6,1-5	Am 6,1-14
5 ne	L 5,1-11	Ž 73
6 po	Jr 20,7-11	Am 7,1-9
7 út	Ez 2,3-8	Am 7,10-17
8 st	Ga 1,13-24	Am 8,1-10
9 čt	Sk 15,4-12	Am 8,11-14
10 pá	Ř 9,14-26	Am 9,1-10
11 so	2K 12,1-10	Am 9,11-15
12 ne	5M 7,6-12	Ž 139
13 po	2M 14,15-22	J 4,1-14
14 út	1M 32,23-33	J 4,15-26
15 st	Sk 16,23-34	J 4,27-42
16 čt	Mt 18,1-6	J 4,43-54
17 pá	J 5,6-10	J 5,1-9
18 so	Zj 3,1-6	J 5,10-18
19 ne	Žd 13,1-3	Ž 87
20 po	J 6,47-51	J 5,19-23
21 út	Mt 22,1-14	J 5,24-30
22 st	Sk 10,21-36	J 5,31-47
23 čt	1K 10,1-17	J 6,1-15
24 pá	L 22,14-20	J 6,16-21
25 so	Zj 19,4-9	J 6,22-27
26 ne	J 9,1-7	Ž 48
27 po	Mt 7,7-12	J 6,28-40
28 út	Mt 5,33-37	J 6,41-59
29 st	Př 8,12-21	J 6,60-71
30 čt	1K 12,27 - 13,3	J 7,1-13
31 pá	Ef 4,25-32	J 7,14-24

Červenec 2026

„Ať se valí právo jako vody, spravedlnost jak proudící potok.“ (Am 5,24)

Biblické heslo měsíce července je ze starozákonní knihy proroka Ámose. Žil v 8. století př. n. l. a byl současníkem Izajáše, Micheáše, Jonáše a Ozeáše. Jméno Ámos znamená v překladu „obtížený nosič“ a patří mezi 12 tzv. „malých proroků“.

Heslo vyjadřuje přání, aby se v Izraeli šířilo právo a spravedlnost.

Služba proroka Ámose začala v době, kdy nad Judskem vládl Uziáš a nad Izraelem Jarošeam II. S největší pravděpodobností probíhala v letech 760 – 755 př. n. l., během dvou let před velikým zemětřesením, které zmiňují archeologové.

V době, kdy Ámos vystoupil se svým prosvětlením, byl národ, pokud jde o územní rozsah, politickou situaci a národní prosperitu, na vrcholu. Avšak uvnitř byl prohnitý. Mezi lidem bylo rozšířeno pokrytectví a modlářství. Společnost byla shovívavá ke zlu a nemorálnosti. Soudnictví bylo zkorumpované a útlak chudobných běžný. Na Boží rozkaz odešel Ámos do Bét-elu, kde hlásal zvěst práva, spravedlnosti a Boží odplaty za hříchy lidu, který nepřijímal Boží zvěst. Ámos byl vyhnán z Bét-elu a bylo mu přikázáno, aby už neprorokoval. Ámos se tedy vrátil domů do Judska a dal své zvěsti písemnou podobu. Protože Boží zvěst nebyla přijata, došlo ke zničení Izraele asi o 30 let později.

Je to výzva pro nás, abychom přijímali Boží slovo a řídili se podle něho. Jinak by i nám hrozil Boží trest a soud.

szl

Proście

(Ewangelia Łukasza 11,5-13)

W nocnej porze przyjaciel odwiedził przyjaciela.
Nie czekał, aż wzejdą zorze, wiedząc, że udziela
dobrym przyjaciołom pomocy
i w nocy.

Pożycz mi trzy chleby,
gdyż przyszedł do mnie gość,
uwzględnij mą potrzebę,
własnego chleba nie mam dość.

Zostaw mnie w spokoju, dzieciaki i ja śpimy,
po całodziennym znoju przyjemnie sny śnimy.

Lecz przyjaciel nie przestał prosić,
natrętny wprost się stał.
Nie mogąc tego dłużej znosić
wstał z łóża i chleby mu dał.

Zachęcam was, byście Ojca w niebie
tak samo prosili, będąc w potrzebie.
Kto prosi i szuka – wyprosi i odszuka,
a kto kołacze, otworzą mu i pałace.

Przecież i wy dobre rzeczy dzieciom dajecie,
choć każdy z was jest zły,
chleb nie kamień dla syna znajdziecie.
Węża nie dacie, lecz rybę,
wiedząc, że gdyby dzieci złe rzeczy odbierały,
życie by postradały.

A czy Ojciec niebieski nie da wam Świętego Ducha?
Przecież On z radością modlitw waszych słucha!

ks. Paweł Roman

Zasedání Synodu SCEAV

Český Těšín, 22. 5. 2026

Foto: Roman Raszka

120. výročí Koňákovské tragédie

Český Těšín-Koňákov, 24. 5. 2026

Foto: Martin Kotajny

